

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Μ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19. — Τηλ. 227-689 | 15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1963 | ΑΡΙΘ. 22

“ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ,”

«Φιλοδοξοῦμεν νὰ γίνωμεν μία ἄλλη ἐποχή· ἡ ἐποχή τῆς Ἐθνικῆς Ἀναγεννήσεως». Με τὴν Δωρικῆς εὐθυγραμμίας καὶ λιτότητος φράσιν αὐτὴν, διετύπωσεν ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Παπανδρέου τὸν προγραμματισμὸν τῆς νέας ὑπ' αὐτὸν Κυβερνήσεως καὶ ἐπηγγέθη ἐλευθερίαν, ἰσονομίαν, δικαιοσύνην καὶ ἀρετήν. Τὰ τέσσαρα αὐτὰ διεκήρυξεν ὡς τὰ ὄρσημα τῆς Κυβερνητικῆς δράσεως. Ὅρσημα ἀποπνέοντα τὸ ἄρωμα τῆς Ἑλληνοχριστιανικῆς παραδόσεως καὶ καταυγαζόμενα ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ εὐγενεστέρου ἰδεαλισμοῦ. Ἡ ἀγία αὐτὴ τετρακτὺς θ' ἀποτελεῖ τὴν αὖραν, πού θά πτυχῶνῃ τὸν κυματισμὸν τοῦ Κυβερνητικοῦ σκάφους εἰς τὴν γραμμὴν τῆς πλευσέως του, ὑπὸ τὴν πηδαλιουχίαν του.

Γνωρίζομεν καλῶς τὴν ψυχικὴν δομὴν τοῦ νέου Πρωθυπουργοῦ. Καὶ δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν—ὑπὲρ τινὰ καὶ ἄλλον—ὅτι τὰ ἐξαγγελθέντα δὲν εἶναι ἀπλαῖ ἐξαγγελταί. Οὔτε μεγαλήγοροι διακηρύξεις, πρὸς ἄγραν ἐντυπώσεων. Ἀλλὰ πνευματικὴ ἐμπειρία, βαθεῖα πίστις, καὶ ὑψηλὴ συναίσθησις εὐθύνης. Υἱὸς Λευίτου σεμνοῦ, ἀπερίττου, πηγαίως εὐλαβοῦς, ἀδροῦ τὴν σωματικὴν καὶ τὴν ψυχικὴν ρώμην καὶ καταπαγίου ἐπὶ τῆς πέτρας τῆς πίστεως, ἐθήλασεν μαζὶ μετὰ τὸ μητρικόν του γάλα τὴν σωστικὴν μαρτυρίαν, τὰ χαρίσματα τοῦ Πνεύματος, καὶ τὴν πνευματικὴν διαθήκην τὴν ὁποίαν φουρεῖ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας· καὶ διὰ τῶν ὁποίων συνεχίζει τὴν Ἐθνοποιὸν δρᾶσίν της

ἐντὸς τῆς Ἑλληνικῆς ζωῆς. Καὶ γνωρίζει καλῶς, ὅτι ἡ ἀρετὴ δημιουργεῖ τὴν ποιότητα καὶ καταξιώνει τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν, συναισθάνεται, ὅτι μόνον ἐπάνω εἰς τὸν γρανίτην τῆς ἀληθοῦς παιδείας καὶ τῶν τιμίων μας παραδόσεων εἶναι δυνατόν νὰ θεμελιωθῇ ἀρραγῶς μία Ἐθνικὴ Ἀναγέννησις. Καὶ δι' αὐτό, ὡς ἄριστον οἰωνόν πραγματώσεως τῶν ἐπαγγελιῶν του, ἀνέλαβεν ὁ ἴδιος τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Συχνάκις ὠμίλησαν αἱ στήλαι αὐταὶ διὰ τὴν ἀποκαρδιωτικὴν ἀποσύνθεσιν καὶ τὴν χαλάρωσιν τῶν ἠθικῶν κριτηρίων, πού κυριαρχοῦν σήμερον ἀνά τὸν κόσμον καὶ συνδρομῶς καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν μας. Ἡ χρησιμότης, τὸ συμφέρον καὶ ὁ ὑπολογισμὸς ἀντικατέστησαν εἰς τὰς συνειδήσεις τὸν θεῖον νόμον, ὡς κανόνες ρυθμιστικοὶ τῆς ζωῆς. Καὶ ὁ νέος Ἠγέτης κατανοεῖ βαθέως, ὅτι ἡ μελλοντικὴ ἀνοδικὴ πορεία τοῦ Ἐθνους μας ἐξαρτᾶται ἀπολύτως ἀπὸ τὴν εὐτονίαν καὶ ἀπὸ τὴν ἰσχὺν τῶν πνευματικῶν δυνάμεων πού ἐγκλείομεν εἰς τὰ στήθη μας. Καὶ ὅτι κυριωδέστατα «ένός ἐστι χρεῖα» εἰς τοὺς καιροὺς μας αὐτοῦς. Νὰ πιστεύσωμεν δηλαδή, ὅτι ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ ψυχὴ του εἶναι ἡ ἀνωτάτη ἀξία τοῦ κόσμου αὐτοῦ. Καὶ ὅτι πρέπει ν' ἀντιμετωπίσωμεν, μετὰ κατανόησιν καὶ μετὰ ἀγάπην ἀληθινήν, τὸν βαρὺν βιοτικόν του μόχθον, διὰ νὰ ἐπικρατήσῃ εἰς τὸν πολυπαθῆ αὐτὸν τόπον, ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγωτέρα

ΤΑ ΟΝΟΜΑΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος ἐώρτασε τὴν ὀνομαστικὴν ἑορτὴν τοῦ τῆν 13ην Νοεμβρίου ἐ.ἔ. μετὰ πάσης σεμνότητος. Τὴν πρωΐαν ὁ Μακαριώτατος παρηκολούθησεν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν τὴν θείαν Λειτουργίαν, τὴν ὁποίαν ἐτέλεσεν ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Σεβασμ. Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἰωακείμ, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν Θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων Κερνίτσης κ. Χρυσοστόμου καὶ Ἀχαΐας κ. Παντελεήμονος. Τὴν θείαν Λειτουργίαν παρηκολούθησαν συμπροσευχόμενοι ὑπὲρ τῆς μακροζωίας τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου οἱ Σεβασμιώτατοι Συνοδικοί, οἱ ἐν Ἀθήναις παρεπιδημοῦντες Ἀρχιερεῖς, ὁ ἱερός κληρὸς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ πυκνὰ πλήθη τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος.

Μετὰ τὴν Θείαν Λειτουργίαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος μετέβη εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Μέγαρον, ὅπου ἐδέχετο τὰς εὐχὰς τῶν ἐπισήμων καὶ τῶν πιστῶν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Μέγαρον προσήλθον καὶ ἠυχθήθησαν τῷ Μακαριώτατῳ ὑγείαν καὶ μακροήμερον οἱ Σεβασμιώτατοι Συνοδικοί Σύνοδοι, οἱ παρεπιδημοῦντες εἰς Ἀθήνας Σεβασμιώτατοι Ἀρχιερεῖς, ἡ Α.Ε. ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνή-

ἀδικία καὶ νὰ ὑπάρξῃ ὀλιγώτερος πόνος καὶ δυστυχία.

Κατὰ τὴν χριστιανικὴν δὲ ἀντίληψιν, ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν δὲν εὐρίσκεται εἰς τὴν κατάκτησιν τοῦ ἀπείρου διαστήματος, ἀλλ' ἐντὸς μας, εἰς τὴν γαλήνην τῆς συνειδήσεώς μας· καὶ εἰς τὸ μείδιμα τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εὐφροσύνης, μὲ τὸ ὅποιον κάμνομεν νὰ φωτίζονται αἱ ὄψεις τῶν συνανθρώπων μας.

Καὶ εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ὁ κ. Παπανδρέου, ἀνατοποθετῶν τὰ ἰδανικά μας καὶ ἀποσαφηνίζων ἐμπράκτως τὴν πνευματικὴν μας ὑπόστασιν, θὰ ἐνισχύσῃ γενναίως τὴν ἀγίαν μας Ἐκκλησίαν, τὴν ὁποίαν τιμᾷ, σέβεται, καὶ κατανοεῖ τὴν ὑψηλὴν τῆς ἀποστολῆς. Τὸ παρελθόν, ἄλλως τε, ἀποτελεῖ τὴν ἀσφαλεστέραν ἐγγύησιν τοῦ μέλλοντος.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

σεως καὶ ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασμάτων κ. Γεώργιος Παπανδρέου, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Ρεθύμνης κ. Ν. Βαρδινογιάννη, ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Σοφοκλῆς Βενιζέλος, ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Σταυρόπουλος, ὁ ὑπουργὸς Προεδρίας Κυβερνήσεως κ. Ἀθανασιάδης Νόβας, οἱ τέως ὑπουργοὶ κ.κ. Βρανόπουλος, Σολομωνίδης, Σύντης, Νταῆς καὶ Στεργιάτης, πολλοὶ βουλευταί, ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασμάτων κ. Παπανοῦτσος, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ κ. Γεωργακόπουλος μετὰ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως κ. Σπηλιοτοπούλου καὶ τοῦ Διευθυντοῦ κ. Μαλασπίνα, ὁ προϊστάμενος τῆς Διευθύνσεως Ἐκκλησιῶν παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Θεόδωρος Μπαΐζος, οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Σωματίων Ἀσφαλείας, οἱ καθηγηταὶ Πανεπιστημίου κ.κ. Π. Μπρατσιοῦτης, Παν. Τρεμπέλας, Παρθένιος Πολάκης καὶ ἄ, ἀνώτατοι ἀξιωματικοὶ τοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς Χωροφυλακῆς, ἀνώτατοι κρατικοὶ ὑπάλληλοι, ὁ ἐκπαιδευτικὸς σύμβουλος κ. Κούρκουλος, ὁ ἀρχιμ. κ. Ἠλίας Μαστρογιαννόπουλος ἐκ μέρους τῆς ἀδελφότητος θεολόγων «Ζωή», ἀντιπροσώπει τῆς ἀδελφότητος θεολόγων «Σωτήρ», ὁ ἱερός κληρὸς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τὸ προσωπικὸν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τοῦ TAKE, τοῦ ΟΔΕΠ, τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία», τοῦ Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης, τοῦ Ἀσύλου Ἀγίου Ἀνδρέου καὶ πλήθος εὐσεβῶν πιστῶν.

Ἀπὸ πρωΐας δὲ κατέφθονον τηλεγραφήματα καὶ ἐπιστολαὶ ἐξ ὀλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐκ διαφόρων χωρῶν τοῦ κόσμου. Οὕτω τηλεγραφικῶς ἠυχθήθησαν ἔτη πολλὰ εἰς τὸν Μακαριώτατον ἢ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων Παῦλος, οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν πολιτικῶν κομμάτων κ.λ.π.

Τηλεγραφικῶς διεβίβασαν τὰς εὐχὰς τῶν πρὸς τὸν ἑορτάζοντα Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομον ἢ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας καὶ οἱ λοιποὶ Μακαριώτατοι Πατριάρχαι καὶ Ἀρχηγοὶ τῶν Ὁρθόδοξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, καθὼς καὶ πολλοὶ ἄλλοι Μητροπολίται καὶ Ἐπίσκοποι τῆς ἐν Εὐρώπῃ, Ἀμερικῇ, Ἀσίᾳ καὶ Ἀφρικῇ Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας.

Ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ τοῦ ἑορτῆς ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος παρέθεσε τὴν 14ην Νοεμβρίου εἰς τὴν Ἱ. Μοῦνην Πεντέλης γεῦμα εἰς τοὺς ὑπαλλή-

Η ΠΡΩΤΗ ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΒΙΤΤΕΜΒΕΡΓΗΣ

Β.

Ἐκ τῆς μετὰ προσοχῆς μελέτης τῆς ἐπιστολῆς ταύτης δυνάμεθα μετ' ἀσφαλείας νὰ διαγνώσωμεν τὸν σκοπὸν, ὃν προέθετο ὁ Μελάγγθων πέμπων ταύτην μετὰ τῆς Αὐγουσταίας Ὁμολογίας πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ὁρθοδοξίας. Καὶ πρῶτον μὲν ἐπειράθη νὰ διαλύσῃ τὰς ὑπὸ τῶν Ῥωμαιοκαθολικῶν διασπειρομένας καὶ εὐρέως κυκλοφορούσας ἐν τῇ Ἀνατολῇ φήμας καὶ κατηγορίας κατὰ τῶν Διαμαρτυρομένων, ὅτι εἶναι αἰρετικοί. Πρὸς τοῦτο δὲ διαβεβαίωσεν τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ὁ Μελάγγθων, ὅτι ὁ Προτεσταντισμὸς τηρεῖ τὰς ἀγίας Γραφάς, τοὺς «περὶ δογμαμάτων» κανόνας τῶν ἀγίων Συνόδων καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν Ἑλλήνων Πατέρων, ἀποκηρύσσει δὲ πάσας τὰς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας κατακριθείσας αἵρέσεις. Ἐκθεὶς δ' οὕτω τὰ γνωρίσματα τῆς «ὀρθοδοξίας» τῶν Διαμαρτυρομένων, προστίθησι καὶ τὴν παράκλησιν: «Δεόμεθα οὖν μὴ πιστεῦειν Ὑμᾶς, σοφοὺς ἄνδρας, ταῖς διαβολαῖς, ἃς πλάττουσι καθ' ἡμῶν ἐχθροὶ τινες τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ κατὰ τὸν φυσικὸν τε καὶ θεῖον νόμον, ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροᾶσθαι καὶ τῇ ἀληθείᾳ καὶ τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ συνηγορεῖν». Ἐνταῦθα δύναται τις ν' ἀνακαλύψῃ συγκεκαλυμμένην τινὰ αἰχμὴν κατὰ τῶν Λατίνων καὶ ἀπόπειραν τοῦ Μελάγγθωνος πρὸς προσεταιρισμὸν τῶν Ὁρθοδόξων, τοῦτο δὲ καταφανέστερον γίγνεται ἐν οἷς γράφει, ὅτι οἱ Διαμαρτυρούμενοι βδελύσσονται σὺν ταῖς ἀρχαίαις αἵρέσεσι καὶ «τὰς δεισιδαιμονίας ἢ ἐθελοθηρσκειάς, ἃς ἀπαίδευτοι τῶν Λα-

τίνων μοναχοὶ εὐρήκασιν ἔξω τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ». Φαίνεται ὅτι ὁ Μελάγγθων καὶ οἱ ἐν Βιττεμβέργῃ σημαίνοντες Διαμαρτυρόμενοι ἠλπίζον, ὅτι τὸ κατὰ τῶν Λατίνων κοινὸν μῖσος τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Διαμαρτυρομένων θὰ ἠδύνατο νὰ ἐνώσῃ αὐτοὺς εἰς συμμάχιαν τινὰ κατὰ τῆς Ῥώμης. Ἐπὶ πλεόν πρὸς τὴν ἐνώσιν ταύτην Ὁρθοδόξων καὶ Διαμαρτυρομένων θὰ ἔδει νὰ ὀδηγήσωσιν αὐτοὺς καὶ αἱ «κοινὰ δυστυχία» καὶ δοκιμασίαι αὐτῶν καὶ γενικῶς οἱ διωγμοὶ «τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ», ἧτις («ἐν τούτῳ τῷ βίῳ, ὡσπερ πλοῖον ἐν κύμασιν, ἐν πολλαῖς θλίψεσι χειμάζεται, νυνὶ δὲ ἐν τῷ νοσερῷ τοῦ κόσμου γῆρα μᾶλλον ταράσσεται ἢ πάλαι».

Τέλος ἐν τῇ ἐπιστολῇ διαφαίνεται καὶ ἡ ἀνατεθεισα εἰς τὸν Δημήτριον Μυσὸν ἀποστολή, ἥτις ὄφειλε νὰ χρησιμεύσῃ οὐ μόνον ὡς κομιστῆς τῆς ἐπιστολῆς, ἀλλὰ καὶ ὡς πληροφοριοδότης καὶ διαφωτιστῆς καὶ μάρτυς αὐτόπτης καὶ αὐτήκοος τῶν κατὰ τὴν Διαμαρτύρησιν, ἐφ' ὅσον «ἐώρακεν ὁ αὐτὸς Δημήτριος ἡμετέρας συνάξεις καὶ τῆς διδασκαλίας ἀκροατῆς ἐγένετο», ὡστε «διηγήσασθαι δυνήσεται» περὶ αὐτῆς. Ὄφειλε λοιπὸν ὁ Δημήτριος Μυσὸς νὰ παύξῃ τὸν ρόλον συνηγόρου καὶ ὑπερασπιστοῦ τῶν Διαμαρτυρομένων παρὰ τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ, παριστῶν αὐτοὺς ὡς τηροῦντας μὲν «εὐσεβῶς τὰς ἀγίας Γραφάς, τὰς προφητικὰς τε καὶ ἀποστολικὰς, καὶ τοὺς τῶν ἀγίων Συνόδων κανόνας περὶ δογμαμάτων» καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἀνατολικῶν Πατέρων, ὡς καταδικάζοντας δὲ τὰς ἀρχαίας αἵρέσεις. Ὅθεν ὄφειλε νὰ πείσῃ τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅτι οἱ Ὁρθόδοξοι καὶ οἱ Διαμαρτυρόμενοι συμφωνοῦσιν ἐν τῇ δογματικῇ πίστει καὶ διδασκαλίᾳ, καθ' ὅσον ἔχουσι κοινὸν κτῆμα, τ.ἔ. τὴν ἀγίαν Γραφὴν καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἀρχαίων Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ Πατέρων, ἐπὶ τοῦ κοινοῦ δὲ τούτου ἐδάφους θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ συνάντησις καὶ συνεννόησις αὐτῶν. Θεωροῦμεν περὶ τὸν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ὡς πρὸς τὸ δεύτερον σκέλος τῆς προτάσεως ταύτης, τ.ἔ. τὴν Παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ αὐτὴν τὴν φύσιν καὶ ὀργάνωσιν τῆς ιστορικῆς Ἐκκλησίας, δὲν ἦτο ἀκριβὴς ἡ διαβεβαίωσις τοῦ Μελάγγθωνος, καὶ διὰ τοῦτο οὔτε τότε οὔτε μετὰ ταῦτα καὶ μέχρι σήμερον κατέστη δυνατὴ καὶ ἐφικτὴ ἡ συνάντησις καὶ ἐνώσις τοῦ Προτεσταντισμοῦ μετὰ τῆς Ὁρθοδοξίας, διότι αὕτη εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν Ἐκκλησία τῆς Παραδόσεως.

Ἐν τέλει γεννᾶται τὸ ἐρώτημα: ἐξεπλήρωσεν ὁ Δημήτριος Μυσὸς τὴν ἀνατεθεισάν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Μελάγγθωνος ἀποστολὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν; Ἡ ἔρευνα δὲν κατώρθωσε μέχρι τοῦδε νὰ διακριβώσῃ τὸ σημεῖον τοῦτο, ὡς ἐπίσης ἀγνοεῖ καὶ τὸ τέλος τοῦ

λους τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν καὶ οἱ Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι Κερνίτσης κ. Χρυσόστομος καὶ Ἀχαΐας κ. Παντελεήμων.

Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια πρσσεφώνησεν τὸν Μακαριώτατον ἐκ μέρους τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος Ἀρχιμανδρίτης κ. Θεόκλητος Ἀβραντινῆς, ὅστις ἠὺχαρίστησε τὸν Μακαριώτατον καὶ τὸν διεβεβαίωσεν ὅτι τόσοι οἱ κληρικοὶ, ὅσον καὶ οἱ λαϊκοὶ ὑπάλληλοι, ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὸ ἰδικὸν του ὑψηλὸν παράδειγμα τῆς φιλοπονίας, τῆς πατρικῆς στοργῆς καὶ τῆς μέχρι αὐτοθυσίας ἐξυπηρετήσεως τοῦ πλησίον, δὲν ἐργάζονται ἀπλῶς, ἀλλὰ διακονοῦν εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν «ἐκαστος ἐφ' ᾧ ἐτάχθη».

Ὁ Μακαριώτατος ἀπαντῶν ἠὺχαρίστησε τοὺς ὑπαλλήλους διὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἐργατικότητα αὐτῶν, συνέστησε δὲ ὅπως συνεχίσουν τὸ ἔργον των, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν πιστῶν.

λίαν ὑπόπτου τούτου κρυπτολοουθηρανοῦ²¹. Καθ' ἡμέας ὁ δαιμόνιος Μυσός, με τὴν μεγάλην ἀφοσίωσίν του πρὸς τὸν «θεοεἰκελὸν καὶ ἀγαπητὸν διδάσκαλόν του» καὶ πνευματικὸν «πατέρα» Μελάγχθωνα καὶ τὸν ζῆλον τοῦ νεοφωτιστοῦ, δὲν ἦτο δυνατὸν ἀλλ' ἢ νὰ εὗρεν ὅπωςδῆποτε τὸν τρόπον καὶ τὴν δυνατότητα, ὅπως ἐκπληρώσῃ τὴν ἀποστολὴν του. Ἐν πρώτοις φαίνεται ὅτι, ἀναχωρήσας οὗτος τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1559 ἐκ Regensburg, ὡς εἶδομεν, καὶ διελευθὼν πιθανῶς διὰ τῆς Μολδοβλαχίας πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἐκεῖ γνωστῶν καὶ φίλων του, ὡς καὶ ἐκ τῆς Βενετίας πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ἐκεῖ διατρίβοντος μητροπολίτου Παροναξίας Θεωῶ, ἐφθάσε τὸ ἐπόμενον ἔτος 1560 εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὡς δύναται νὰ συναχθῇ ἐξ ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἰωάσαφ ἀπὸ 14.1.1560, δι' ἧς προσπαθεῖ οἰονεὶ νὰ ἐκμαιεύσῃ πρόσκλησιν αὐτοῦ πρὸς ἐπιστροφὴν του εἰς Κωνσταντινούπολιν²². Πράγματι ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης συναγεται ἐν πρώτοις, ὅτι τὴν ἐντολὴν τοῦ Μελάγχθωνος ἐξετέλεσεν ὁ Δημήτριος Μυσός μᾶλλον κατὰ τὸ ἔτος 1560, ὅτε, ἐπιστρέψας εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐμφανισθεὶς ὡς ὀρθόδοξος διάκονος, ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Πατριάρχην Ἰωάσαφ τὴν τε ἑλληνικὴν μετάφρασιν τῆς Αὐγουσταίας Ὁμολογίας καὶ τὴν ἀνωτέρω παρατεθεισάν ἐπιστολὴν τοῦ Μελάγχθωνος, ὡς ἐπίσης καὶ ἄλλας «ἐπιστολάς σοφῶν ἀνδρῶν». Προφανῶς πρώτη μεταξὺ αὐτῶν ἦτο ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Μελάγχθωνος πρὸς τὸν Ἰωάσαφ, ταύτην δ' ἀσφαλῶς ἐννοεῖ καὶ ὁ Μυσός, ἐκφραζόμενος, διὰ λόγους σκοπιμότητος, οὕτω γενικῶς καὶ ἀσαφῶς καὶ μὴ κατονομάζων τὸν Μελάγχθωνα. Συνάμα δὲ «ἐκοινώσατο καὶ ἕτερα ἅπαντα τῆ ἑαυτοῦ Παναγιότητι», τῷ Οἰκουμεικῷ Πατριάρχῃ Ἰωάσαφ, «ὕπερ τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας», δηλαδὴ ἀνέφερον αὐτῷ λεπτομερῶς περὶ τῆς νεοπαγοῦς Ἐκκλησίας τῶν Διαμαρτυρομένων καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῆς, ἧς «ἀχροατῆς ἐγένετο», ὡς καὶ «τῶν συνάξεων» αὐτῆς, ἃς «ἐώρακε», καθὼς ἔγραφεν ὁ Μελάγχθων ἐν τῇ ἐπιστολῇ του πρὸς τὸν Ἰωάσαφ. Ἀναμφιβόλως δὲ θὰ εἰσηγήθη τῷ Οἰκουμεικῷ Πατριάρχῃ τὸ σκόπιμον τῆς ἐνάρεξως ἐπιστολιμαίου θεολογικοῦ διαλόγου μετὰ τοῦ Μελάγχθωνος, εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐπιστολῆς του καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Αὐγουσταίας Ὁμολογίας, καὶ τὸ δυνατὸν τῆς διεξαγωγῆς φιλενωτικῶν διαπραγματεύσεων μετὰ τῶν Διαμαρτυρομένων, ὧν τὴν διδασκαλίαν θὰ παρέστησεν ὡς συμφωνοῦσαν πρὸς τὴν ὀρθόδοξον. Περαιτέρω ἐν τῇ ἐπιστολῇ του ὁ Δημήτριος Μυσός ἡμιλεῖ καὶ περὶ τοῦ διωγμοῦ, ὃν ὑπέστη ἐκ μέρους τῶν Ὀρθοδόξων τῆς Μολδαβίας διὰ τὰ προτεσταντικὰ φρονήματά του, «ὕπ' ἐκείνων τῶν βαρβάρων διωκόμενος καὶ παρὰ πάντων τῶν ἄλλων ἀμελούμενος». Πράγματι οἱ Ὀρθόδοξοι οὗτοι εἶχον, ὡς εἶδομεν, ἀντιδράσει κατὰ τῶν φιλοπροτεσταντικῶν προσπαθειῶν καὶ κηρυγμάτων τοῦ Δη-

μητρίου Μυσοῦ καὶ «ἐδίωξαν» αὐτόν, ἐπὶ πλέον κατήγγειλαν αὐτόν ὡς προτεσταντίσαντα εἰς τὸν Οἰκουμεικὸν Πατριάρχην Ἰωάσαφ, ὅστις καὶ ἐθεώρει πλέον αὐτόν ὡς «ὑπαίτιον» καὶ ἐνοχον τῆς ἀποδιδόμενης αὐτῷ κατηγορίας, καθὼς ἐπληροφορεῖτο καὶ ἔγραφε παραπονούμενος ὁ Δημήτριος Μυσός. Ὡς ἐκ τούτου εἶχεν οὗτος «μερικῶς γράψει πολλάκις» περὶ «τῶν συμβάντων» τούτων πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἰωάσαφ, προσπαθῶν νὰ διαλύσῃ τὰς ἐναντίον του κατηγορίας καὶ παριστῶν ἑαυτὸν ὡς ὀρθόδοξον καὶ ἀφωσιωμένον εἰς τὸν Πατριάρχην «κατὰ πάντα δοῦλον». Ὑπεστήριξε δὲ ὅτι ἡ ἐναντίον του κατηγορία καὶ «φήμη», ἡ διατυπωμένη καὶ διαδιδόμενη ὑπὸ «τῶν ἐχθρῶδως αὐτῷ διακειμένων», δὲν εἶναι «ἀξία αὐτοῦ καὶ τοῦ βίου ὃν ἔζησεν» ὡς διάκονος ἐν Κωνσταντινουπόλει. Διὰ τοῦτο ἀπεφάσισε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ «καταφύγῃ πρὸς τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν ὡς δικαστὴν τῶν ἀδικουμένων», ἵνα ἀπολογηθῇ καὶ ἀποδείξῃ τὸ ἀσύστατον καὶ ἄδικον τῆς κατηγορίας καὶ ἑαυτὸν ὅλως «ἀναίτιον». «Τοῖνυν ὡς τῆς τούτων ἀπολογίας οὐχ ἀπλῆς οὔσης, οὔτε τῆς ἐπιστολῆς ἀρκούσης πρὸς ταῦτα», αἰτεῖται «γράμμα» τοῦ Πατριάρχου, ὅπως ἔλθῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ «τότε δὴ καὶ τὴν τραγωδίαν ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ψυχικὸν ἀγῶνα τῶν περὶ αὐτὸν γεγενημένων ἐξηγήσεται». Ὑπαινισσόμενος δὲ ὅτι, πλην τῆς ἀτομικῆς του ὑποθέσεως, θέλει ὑποβάλῃ ἀναφορὰν εἰς τὸν Οἰκουμεικὸν Πατριάρχην καὶ περὶ τῶν κατὰ τὸν Προτεσταντισμὸν — ἐννοεῖται ὑπὸ τὸ πνεῦμα καὶ κατὰ τὰς ὁδηγίας τοῦ Μελάγχθωνος — παρέχει αὐτῷ ἐκ τῶν προτέρων τὴν διαβεβαίωσιν, ὅτι οὐδὲν «τι ἀπᾶνδρον τῆς ἀληθείας λεχθήσεται», ἀλλὰ πάντα «ἀπὸ εὐλικρινοῦς διανοίας».

Ἐκ τῆς ἐπισταμένης λοιπὸν μελέτης τῆς ἀνωτέρω ἐπιστολῆς πείθεται τις, ὅτι ὁ Δημήτριος Μυσός ἐπέδωκε νὰ προπαρασκευάσῃ δι' αὐτῆς τὸ ἔδαφος διὰ τὴν ἐπιστροφὴν του εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ προδιαθέσῃ εὐνοικῶς τὸν Οἰκουμεικὸν Πατριάρχην, ὅπως δεχθῇ εὐμένως ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν ἀτομικὴν ἀπολογία του εἰς τὴν ἐναντίον του κατηγορίαν ἐπὶ προτεσταντισμῷ, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἐκθεσίαν του περὶ τῆς θρησκευτικῆς ἐν τῇ Δύσει Μεταρρυθμίσεως, καὶ μάλιστα περὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἑλληνικῆς μεταφράσεως τῆς Αὐγουσταίας Ὁμολογίας, ἐξαιρομένου τοῦ συμφώνου αὐτῆς πρὸς τὴν ὀρθόδοξον διδασκαλίαν καὶ γενικῶς τοῦ δυνατοῦ τῆς συνεννόησεως τῶν Διαμαρτυρομένων μετὰ τῶν Ὀρθοδόξων. Ἀτυχῶς ὅμως, μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του εἰς Κωνσταντινούπολιν, οὐδεμίαν πληροφορίαν ἔχομεν περὶ τῶν ἐνεργειῶν καὶ τοῦ τέλους αὐτοῦ. Ἀσφαλῶς θὰ ἐνεχείρισεν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Μελάγχθωνος καὶ τὴν Αὐγουσταίαν Ὁμολογίαν εἰς τὸν Πατριάρχην Ἰωάσαφ. Οὗτος ὅμως δὲν ἀπήντησε πρὸς τὸν Μελάγχθωνα, οὐδ' ἔκρινε κατάλληλον τὸ μεσολαβοῦν ὅλως ἀναξίόπιστον πρόσωπον τοῦ Δημητρίου καὶ τὸ δημιουργηθὲν δυσμενὲς διὰ τοὺς Διαμαρτυρομένους κλίμα ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ Μολδαβίᾳ πρὸς

21. Βλέπ. E. Benz, μν. ἔ.σ. 71 ἔξ.

22. Βλέπ. τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς ταύτης παρὰ M. K ρ ο υ σ ί ω, μν. ἔ.σ. 248-249, καὶ Ἰω. Καρμίρη, Ὁ Λούθηρος καὶ ὁ Μελάγχθων περὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, σ. 57.

ἐναρξίν θεολογικοῦ διαλόγου μετὰ τοῦ Προτεσταντισμοῦ, ὡς ἔπραξεν ὀλίγα ἔτη βραδύτερον ὁ διάδοχος του Πατριάρχης Ἱερεμίας Β' διὰ τῶν περιπύστων θεολογικῶν Ἀποκρίσεών του πρὸς τοὺς Βυρτεμβεργίους Λουθηρανούς θεολόγους²³. Ὁ πιθανώτερος λόγος τῆς σιωπῆς ταύτης καὶ τῆς καθόλου ἐναντιοῦ Μελάγχθονος καὶ τῶν Διαμαρτυρομένων γενικώτερον στάσεως τοῦ Πατριάρχου Ἰωάσαφ νομίζομεν ὅτι εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ Μελάγχθονος προσέλευσις τοῦ Δημητρίου Μυσοῦ εἰς τὸν Προτεσταντισμὸν καὶ ἡ μετέπειτα ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκδήλωσις καὶ δραστηριότης τοῦ τελευταίου τούτου, ἰδίως ἐν Μολδαβίᾳ, τὴν ὁποίαν εἶχον ἐγκαίρως καταγγεῖλει εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον οἱ ἐκεῖ Ὀρθόδοξοι, χωρὶς νῦν ὁ Μυσὸς νὰ δυνηθῆ νὰ ἀποστείῃ τὸ βῆρος τῆς κατηγορίας ταύτης καὶ νὰ πείσῃ τὸν Πατριάρχην περὶ τοῦ ἐναντίου. Συνεπεία δὲ τῆς ἐν λόγω καταγγελίας φαίνεται ὅτι ἐσημειώθη ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐξέγερσις καὶ ἀντιπροτεσταντικὴ κίνησις καὶ κατακραυγὴ κατὰ τοῦ ἀποστάτου Δημητρίου Μυσοῦ, ὅστις οὕτω κατέστη ὑπόδικος ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐὰν λοιπὸν δὲν κατάρθωσε πράγματι ὁ Μυσὸς νὰ ἀποκρούσῃ καὶ διαλύσῃ τὴν διατυπωθεῖσαν ἐναντίον του κατηγορίαν ἐπὶ προτεσταντισμῶ, ὡς ἐνόμιζε καὶ ἔγραφεν ἐν τῇ ἀνωτέρω ἐπιστολῇ του πρὸς τὸν Πατριάρχην, ἐπόμενον εἶναι ὅτι θὰ κατεδικάσθῃ ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου πιθανῶς εἰς κανονικὴν καθάρισιν καὶ ἀποκοπὴν ἀπὸ τοῦ σώματος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς ἀρνητῆς καὶ ἀποστάτης τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἡ τοιαύτη ἡμῶς καταδίκη αὐτοῦ ἔσχεν ὡς συνέπειαν καὶ τὴν καταδίκην καὶ ἀποτυχίαν καὶ τοῦ διαβήματος τοῦ Μελάγχθονος καὶ τὴν ματαίωσιν τοῦ σχεδίου αὐτοῦ περὶ ἐνάρξεως θεολογικῶν συζητήσεων καὶ φιλενωτικῶν διαπραγματεύσεων μεταξὺ Βιττεμβέργης καὶ Κωνσταντινουπόλεως μέσῳ ἐνὸς τόσον ὑπόπτου καὶ ἀναξιόπιστου καὶ ἀκαταλλήλου ἀνδρός, οἷος ὁ Δημήτριος Μυσός. Ἠτύχησε λοιπὸν ὁ Μελάγχθων περὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ καταλλήλου ὄργανου διὰ μίαν τόσον λεπτήν καὶ δυσχερῆ ἀποστολήν, ἐνῶ ἐὰν εἶχε τὴν δυνατότητα χρησιμοποίησεως ἐτέρων ἀνωτέρων καὶ καταλλήλων προσώπων, ὅπως ἐκείνα τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποίησαν μετὰ 14 ἔτη οἱ περὶ τὸν Ἰακώβον Ἀνδρέου καὶ τὸν Μαρτίνον Κρούσιον Λουθηρανοὶ θεολόγοι τῆς Τυβίγγης διὰ τὸν μετὰ τοῦ Πατριάρχου Ἱερεμίου Β' θεολογικὸν διάλογον, ἢ βραδύτερον (1622—1627) οἱ συνέχισαντες τὸν ἀρξάμενον διάλογον πολυάριθμοι διαμαρτυρόμενοι φίλοι τοῦ Μητροφάνους Κριτοπούλου²⁴, καὶ οὕτω διεξῆγε τὰς δια-

πραγματεύσεις ἐπὶ ἀνωτέρου καὶ ἐπισημοτέρου ἐκκλησιαστικοῦ καὶ θεολογικοῦ ἐπιπέδου, νομίζομεν ὅτι οὐδεμίαν θὰ εἶχε δυσκολίαν ὁ Πατριάρχης Ἰωάσαφ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὴν βαρυσήμαντον ὄντως ἐπιστολήν τοῦ σοφοῦ Μελάγχθονος καὶ νὰ κρίνῃ ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου τὰς ἐν τῇ ὑποβληθείσῃ αὐτῷ Αὐγουσταία Ὁμολογία θεμελιώδεις ἀρχὰς καὶ διδασκαλίας τοῦ Προτεσταντισμοῦ, ὡς ἔπραξαν ὁ Ἱερεμίας Β' καὶ ὁ Μητροφάνης Κριτόπουλος. Ἐπὶ πλέον καὶ αὐτὸς ὁ Μελάγχθων φαίνεται πιθανὸν ὅτι εἶχε καταστῆ ὑποπτος εἰς τοὺς Ὀρθοδόξους, λόγῳ τοῦ προσηλυτισμοῦ τοῦ Δημητρίου Μυσοῦ καὶ τῶν εἰς βῆρος τῶν Ὀρθοδόξων προσηλυτιστικῶν σχεδίων του, ὧν τὴν πραγματοποίησιν ἀνέθηκεν εἰς τὸν Μυσόν.

Τούτων οὕτως ἐχόντων ἐναυάγησε κατ' ἀνάγκην ἡ ὅλη φιλενωτικὴ προσπάθεια τοῦ Μελάγχθονος καὶ ἡ ἀποστολὴ τοῦ Δημητρίου Μυσοῦ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅστις πιθανώτατα καθαιρεθεὶς καὶ ἀποκοπέις τοῦ σώματος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἠναγκάσθη νὰ λάβῃ καὶ πάλιν τὴν ἄγουσαν πρὸς τὰς παραδουναβείους ὀρθοδόξους χώρας, ἵνα συνεχίσῃ ἐκεῖ τὸ ἀνατεθὲν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Μελάγχθονος ἔργον τῆς μεταδόσεως τῆς Μεταρρυθμίσεως μεταξὺ τῶν Σλάβων καὶ Ρουμάνων Ὀρθοδόξων. Πρὸς τοῦτο συνειργάσθη εἰς τὸ σπουδαῖον μεταφραστικὸν καὶ ἐκδοτικὸν «ἔργον» τοῦ Hans von Ungnad μετὰ τοῦ A. Frölich, τοῦ P. Trubar, τοῦ St. Consul καὶ ἄλλων, ὡς γνώστης τῶν νοτιοσλαβικῶν γλωσσῶν καὶ διαλέκτων, ἐτι δὲ τῆς ρουμανικῆς καὶ τῆς ἑλληνικῆς, ὡς καὶ τῆς σλαβωνικῆς, τῆς κυριλλικῆς καὶ τῆς γλαγολικῆς γραφῆς, εἰς ἃς μετεφράζοντο καὶ ἐτυποῦντο, κυκλοφοροῦντα εἶτα μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων τῶν περιοχῶν ἐκείνων, διάφορα προτεσταντικὰ συγγράμματα²⁵. Ἐπίσης συνειργάσθη, ὡς εἶδομεν, καὶ μετὰ τοῦ ἡγεμονεύσαντος ἐν Μολδαβίᾳ κατὰ τὰ ἔτη 1561—1563 Ἰακώβου Ἡρακλείδου Βασιλικῆ πρὸς ἐξάπλωσιν τῆς Μεταρρυθμίσεως μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων τῆς χώρας ταύτης²⁶, τοῦθ' ἔπερ προὐκάλεσε τὴν ἐξέγερσιν αὐτῶν κατ' ἀμφοτέρων τῶν ἀρνητῶν καὶ προδοτῶν τούτων τῆς Ὀρθοδοξίας, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἦτο ὁ φόνος μὲν τοῦ Ἰακώβου Ἡρακλείδου Βασιλικοῦ, ὁ διωγμὸς δὲ τοῦ Δημητρίου Μυσοῦ. Φαίνεται μάλιστα πολὺ πιθανόν, ὅτι θὰ ἐκινδύνευσε τότε καὶ ὁ Δημήτριος Μυσός, οὗτινος ἡμῶς τὸ τέλος παραμένει ἄγνωστον εἰσέτι. Πάντως μετ' αὐτοῦ ἔληξεν ἀνεπιτυχῶς καὶ ἡ ὅλη μεσολαβητικὴ ἐνέργεια αὐτοῦ μεταξὺ Ὀρθοδόξων καὶ Διαμαρτυρομένων καὶ ἡ πρώτη ἐκείνη ἀτυχὴς ἀπόπειρα τοῦ Μελάγχθονος πρὸς προσέγγισιν καὶ συνεννόησιν αὐτῶν καὶ ἀπ' εὐθείας ἐπικοινωνίαν μεταξὺ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Βιττεμβέργης, ὡς καὶ ἔλα τὰ οἰκουμενικὰ σχέδια αὐτοῦ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ἀθῆναι 1948. Τοῦ αὐτοῦ, Τὰ Δογματ. καὶ Συμβολ. Μνημεῖα, τ. ΠΙ, σ. 489-561.

25. Βλέπ. E. Benz, μν. ἔ.σ. 76 ἔξ., 141 ἔξ., 213 ἔξ.

26. Αὐτόθι, σ. 48 ἔξ., 84 ἔξ.

23. Βλέπ. Ἰ. ω. Κ α ρ μ ῖ ρ η, Ὀρθοδοξία καὶ Προτεσταντισμός, σ. 76-135. Τοῦ αὐτοῦ, Τὰ Δογματ. καὶ Συμβολικὰ Μνημεῖα τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, Ἀθῆναι 1960, τ. 12, σ. 437-503, τ. ΠΙ, 1953, σ. 433-561.

24. Βλέπ. Ἰ. ω. Κ α ρ μ ῖ ρ η, Ὁ Μητροφάνης Κριτόπουλος καὶ ἡ ἀνέκδοτος ἀλληλογραφία αὐτοῦ, νῦν τὸ πρῶτον ἐκδομένη, Ἀθῆναι 1937. Τοῦ αὐτοῦ, Ὀρθοδοξία καὶ Προτεσταντισμός, σ. 136-176. Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ Ὁμολογία μετὰ τῶν πρὸς Γῶδον (Thomas Goad) Ἀποκρίσεων τοῦ Μητροφάνους Κριτοπούλου καὶ ἡ δογματικὴ διδασκαλία αὐτοῦ,

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΤΗΧΗΤΑΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΟΞΥΤΑΤΟΝ

Γ'.

Με βαθύ αίσθημα ευθύνης, με πάθος ιερόν, πόθον άγιον και άποστολισμόν, οί άγαπητοί Κατηχηταί είναι άνάγκη νά άγαπήσουν τό Κατηχητικόν έργον, ώς έργον Χριστού, όπως είχομεν και άλλοτε τονίσει από τών στηλών τούτων. Δι' αυτούς ή Κατηχητική διακονία πρέπει νά είναι μία ζωντανή λειτουργία, παλμώδης, που είς μίαν στιγμήν, όντως θείαν, ένσταλάζει είς τήν διψώσαν ψυχήν του παιδιού τήν όλόδροσον 'Αλήθειαν. Είς μίαν έποχήν κατάξηρον θά δημιουργήσουν όάσεις πνευματικής. Θά έπιστρατεύσουν όλην τήν στοργήν των διά τό Παιδί. Θά κύψουν με τρυφεράν άγάπην είς τό δράμα τών σημερινών νέων, διά νά συλλάβουν τους παλμούς τής καρδιάς των. Θά δείξουν ή μάλλον θά άποδείξουν, ότι συμμερίζονται τήν άγωνίαν και τά προβλήματά των και θέλουν νά τά βοηθήσουν και ούτω θά έμπνεύσουν έμπιστοσύνην είς αυτά. Θά τά κερδίσουν τότε. Θά τά άρπάσουν από τους δνυχας τών άνευθύνων όδηγών, (όπου και άν εύρίσκωνται ούτοι). Θά χειραγωγήσουν είς τόν δρόμον, τόν όποιον άκολουθών, «κατορθώσει νεώτερος τήν όδόν αυτσύ» (Ψλμ. 118,9). Θά δώσουν είς αυτά έν 'Ιδανικόν, μίαν πίστιν ρωμαλέαν διά τήν ζωήν προς σοβαράν και νικηφόρον άντιμετώπισην τών προβλημάτων της, πίστιν, ήτις έμπλουτίζει τήν ζωήν με περιεχόμενον άνώτερον και τήν κατακτά. Θά όδηγήσουν δηλ. προς συνάντησιν 'Εκείνου, "Οστις θεοπρεπώς παρήγγειλε κάποτε «φέρετέ μοι αυτά ώδε». Καθώς εύρίσκονται είς αυτήν τήν πλέον δύσκολον καμπήν τής ζωής των με τά τόσα και τόσον άκανθώδη και άδυσώπητα «γιατί;» τής ήλικίας των, μόνον ψυχαι πυρακτωμένοι από τό χριστιανικόν 'Ιδανικόν ήμπορούν νά έμφυσήσουν ζωήν είς τήν νεότητα, που έχασε τήν ψυχήν της, νά άποτοξινώσουν με τό μοναδικόν άντίδοτον, νά έξυγιάνουν τήν μολυσμένην άτμόσφαιραν έντός τής όποιας αναπτύσσονται, νά δώσουν είς αυτήν τήν όρθήν κατεύθυνσην, ώστε νά βλέπη «ύ ψ η λ ό τ ε ρ α κ α ι ε υ ρ ύ τ ε ρ α»!

'Αλλά προς τά "Ανω θά βλέπουν και οί ίδιοι οί Κατηχηταί, συνεχώς. Είς τήν προσπάθειάν των αυτήν προς κατηχητικήν αναγέννησην δέν θά λησμονήσουν ένα παράγοντα πρωταρχικής σημασίας, εάν θέλουν νά είναι όντως ρεαλισταί, ή δε έργασία των δημιουργική και γόνιμος: τόν μοναδικόν Κατηχητήν και Διδάσκαλον και Σωτήρα τών ανθρώπων, μεγάλων και μικρών. Είς 'Εκείνον δέον νά καταφύγουν με θερμήν διά τής προσευχής, ή όποία —είναι άπαραίτητον!—θά γεμίζει τήν ζωήν των, θά

προηγείται, θά συνοδεύη και θά έπεται τής διδασκαλίας και τής όλης κατηχητικής προσπάθειας. 'Ο Κατηχητής θά είναι και προσευχητής. Προσευχαι διάπυροι, ταπεινά και «έκ βαθέων» άναβλύζουσαι και συμπτυσσόμεναι είς τήν λειτουργικήν ίκεσίαν: «τ ή ν ν ε ό τ η τ α π α ι δ α γ ώ γ η σ ο ν» θαυματουργούν. «Προσευχηθήτε!» είναι ή συνταγή. Με τόν όνομαστικόν κατάλογον τών μαθητών του είς χείρας ό Κατηχητής, ό όποιος, σημειωτέον, «έκαστον» τών άρνίων τής πνευματικής μάνδρας «καλεί κατ' όνομα και έξάγει αυτά» (Ίωάν. 10,3, πρβλ. 'Ησ. 45,4), θά παρουσιάζεται είς τήν προσευχήν λέγων «'Ιδού έγώ και τά παιδιά ά μοι έδωκεν ό Θεός», διά νά ίκετεύση δι' ένα έκαστον ιδιαίτερος και έξασφαλίση τās εύλογίας του Θείου Διδασκάλου ύπερ αυτού και έαυτού. 'Η ύψωσις τής καρδιάς προς τόν Κύριον φέρεi Αυτόν είς τό έργον μας, τό καθαγιαρίζει, τό έμπλουτίζει, τό ζωοποιεί. Δέν θά άργήσουν νά άναφανοούν οί άγαθοί καρποί τής διά τής προσευχής διαποτιζόμενης έργασίας. 'Εκείνος, τέλος, ό αϊώνιος Λόγος θά φωτίση διά τής προσευχής (ή όποία αναβιβάζει τήν ψυχήν και καταβιβάζει εύλογίας και φωτισμόν), τους φίλους Κατηχητάς, ιδιαίτερος τώρα, ώστε μελετώντες τό όλον πρόβλημα τής νεότητας, τό όξύ και συγκλονιστικόν, και άποκρυσταλλοούντες ώρισμένα συμπεράσματα, νά τά υποβάλουν έν καιρώ προς τήν 'Ηγεσίαν τής Εκκλησίας μας, καλούμενοι προς τούτο.

**

Στώμεν καλώς, φίλοι Κατηχηταί.

Οί καιροί μας είναι μεταβατικοί διά πολλούς τομείς τής συγχρόνου ζωής. Κοσμογονία λαμβάνουν χώραν παντού. Είς τό κατώφλι μιās νέας έποχής ίσταμέθα. Μία άνοδική πορεία και του Κατηχητικού θεσμού θά σημειωθί, ως έλπίζομεν βασιμώς. 'Αρκεί νά θέσετε άποφασιστικώς «τήν χείρα επ' άροτρον». Νά συλλάβετε τό πρόβλημα τής νεότητας είς τό βάθος του, νά θελήσετε νά άπαντήσετε είς τό άγωνιώδες S.O.S. τών παιδιών μας, νά περισυλλέξετε με στοργήν ναυάγια νεανικών ψυχών, νά άνορθώσετε έρείπια ήθικα και σωματικά, νά άποτοξινώσετε τά πνεύματα. Σείς θά άρπάσετε, με στιβαρόν και στοργικόν βραχίονα, τήν παιδικήν ψυχήν διά νά τήν κατευθύνετε σταθερώς προς τόν Είπόντα: «άφετε τά παιδιά έρχεσθαι προς με». 'Αποτελείτε, σείς οί Κατηχηταί, μίαν έλπίδα διά τήν νεότητα, δηλ. διά τήν αύριον. Σεμνοί μαχηταί του «καλού άγώνος» έχετε ένταχθί είς τās τάξεις μιās στρατιώς πνευματικής και όντως έλπιδοφόρου. 'Αγωνι-

ΤΟ Β' ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΕΩΣ ΤΟΥ Π.Σ.Ε.

Τὸ «Τμήμα ἀλληλοβοηθείας τῶν Ἐκκλησιῶν, ὑπηρεσίας Προσφύγων καὶ οἰκουμενικῆς βοήθειας» τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἤρchiσεν ἀπὸ τινων ἐτῶν, κατόπιν ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Π.Σ.Ε., τὴν σύγκλησιν διεθνῶν Συνεδρίων πρὸς συστηματικὴν μελέτην τῶν προβλημάτων τῆς μεταναστεύσεως. Τὸ πρῶτον Συνέδριον ἔλαβε χώραν εἰς τὸ LYSIN τῆς Ἑλβετίας τὸ ἔτος 1961 (11—16 Ἰουνίου). Κατὰ τὸ δεύτερον Συνέδριον, τὸ ὁποῖον συνῆλθεν εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Ἄρνολσχαϊν πλησίον τῆς Φρανκφούρτης (10—15 Ἰουνίου 1963), ἐζητάσθη τὸ θέμα «Προβλήματα τῶν ξένων ἐργατῶν ἐν Δυτικῇ Εὐρώπῃ». Ἐλαβον μέρος Ἀντιπροσωπεῖα ἐκ 14 περίπου ἐθνῶν. Μεταξὺ τῶν Συνεδρῶν ἦσαν πολλοὶ εἰδικοί κοινωνιολόγοι καὶ οικονομολόγοι. Τῆς Ἀντιπροσωπείας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἠγεῖτο ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μελόης κ. Αἰμιλιανός. Μέλη αὐτῆς ἦσαν ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Τιμόθεος Κοντομέρκος (Φρανκφούρτη), ὁ Αἰδεσιμολ. Πρεσβύτερος κ. Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος (Ἀννόβερν) καὶ ὁ λαϊκὸς θεολόγος κ. Ἀ. Σταυρόπουλος. Ἡ ἐξ Ἑλλάδος Ἀντιπροσωπεῖα ἀπετελεῖτο ἐκ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Δαμασκηνοῦ καὶ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Δ. Μωραΐτου. Ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος ἔλαβον μέρος οἱ κ.κ. Θ. Μπαΐζος καὶ Ἀ. Παπαδόπουλος.

ΠΑΗΣΙΟΝ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ

Τὴν ἑσπέραν τῆς 10ης Ἰουνίου προσελήθησαν εἰς τὸ κτίριον τοῦ Συνεδρίου Ἕλληνας, Ἴταλοι καὶ Ἴσπανοὶ ἐργαζόμενοι εἰς διάφορα ἐργοστάσια τῆς Φρανκφούρτης. Ἐλαβε δὲ χώραν συζητήσεις τῶν Συνεδρῶν μετ' αὐτῶν.

Ἐλλειψίς ἐργασίας εἰς τὰς χώρας των, μικρὰ ἡμε-

σῆτε λοιπὸν μὲ αὐταπάρνησιν, μὲ ἱερὸν ἐνθουσιασμόν. «Οὐδὲν μέγα συνετελέσθη ποτὲ χωρὶς ἐνθουσιασμόν», εἶπεν ὁ Ἐμερσον. Ἀναλωθῆτε εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἰδανικοῦ. Κανεῖς κόπος καὶ καμμία θυσία δὲν εἶναι μεγάλη, ὅταν προσφέρωνται διὰ τὰ νειᾶτα! Ἐργασθῆτε λοιπὸν καὶ προσευχθῆτε διὰ νὰ μορφώσετε τοὺς νέους, δίδοντες εἰς τὸν νεανικὸν δυναμισμόν τὴν καλλιτέραν διέξοδον, ὥστε νὰ ἀποτελέσουν «μονάδας διασώσεως» (ὡς ἐλέχθη προσφυῶς εἰς τὸ προμνημονευθὲν Συνέδριον), διασώσεως ὅμως τοῦ Ἀνθρώπου, ἀπὸ τὸν κίνδυνον ὀλοκληρωτικοῦ ἀφανισμοῦ, καὶ πρωτίστως τοῦ ἠθικοῦ, ἐν μέσῳ τῶν ἑρειπίων τοῦ παρόντος. Διὰ νὰ ἐξαυθρωπίσετε τὸν ἄνθρωπον. Διὰ νὰ ἀποβῆτε πρωτοπόροι τῆς ἀνθρωπότητος ποῦ ἔρχεται.

(Τέλος)

Πρωτοσ. ΧΡΥΣΟΣΤ. ΠΑΛΟΥΡΗΣ

ρομίθια, οἰκογενειακαὶ ὑποχρεώσεις καὶ τάσις πρὸς οἰκονομικὴν ἀνεξαρτησίαν εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ κυριώτερα αἷτια, τὰ ὁποῖα ὠδήγησαν τοὺς ἐργάτας αὐτοὺς νὰ ζητήσουν ἐργασίαν εἰς τὴν Δυτικὴν Γερμανίαν.

Ἀπὸ τὰς περαιτέρω συζητήσεις διεπιστώθη ἡ μεγάλη ἐπιθυμία τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν ἀποστολὴν ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας περισσοτέρων Ἱερέων πρὸς συστηματικωτέραν πνευματικὴν ἐξυπηρέτησιν.

Τὴν 11ην Ἰουνίου ἐπεσεκέφθησαν οἱ Σύεδροι τὸ ἐργοστάσιον χρωματοποιίας Χέχστ πλησίον τῆς Φρανκφούρτης, τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ 25.000 ἐργάτας, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ 55 Ἕλληνας, 600 Ἴσπανοὺς καὶ ἀρκετοὺς Ἴταλοὺς. Καθὼς ἀνέφερον ὑπεύθυνον πρόσωπον τῆς ἐταιρείας, τὸ ἐργοστάσιον καταβάλλει μεγάλαν προσπάθειαν πρὸς τελείαν ἐξίσωσιν τῶν ξένων ἐργατῶν πρὸς τοὺς ἐντοπίους. Κατοικοῦν διεσκορπισμένοι μεταξὺ τῶν Γερμανῶν ἐργατῶν εἰς τὰ πολυτελῆ οἰκοδομήματα τῆς ἐταιρείας. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διευκολύνεται ὁ προσανατολισμὸς τῶν ξένων ἐργατῶν εἰς τὸν νέον τρόπον ζωῆς ἐν Γερμανίᾳ. Δι' ἰδιαίτερων μαθημάτων ἐξ ἄλλου καταβάλλεται προσπάθεια εἰσαγωγῆς των εἰς τὴν ὅλην πορείαν τῆς ἐργασίας ἐκάστου τμήματος τοῦ ἐργοστασίου.

ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Τὴν 12ην Ἰουνίου ἤρchiσαν αἱ κυρίως ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου. Πρόεδρος αὐτοῦ ἦτο ὁ Γάλλος κοινωνιολόγος Καθηγητῆς κ. Ἀντρέ Φιλίπ. Οἱ Σύεδροι ἀπέτελεσαν τέσσαρας Ἐπιτροπὰς πρὸς ἐξέτασιν τῶν ἐπὶ θεμάτων τοῦ Συνεδρίου. Οἱ Προϊστάμενοι τῶν Ἐπιτροπῶν ἐξ ἄλλου ἐσχημάτισαν μετὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Συνεδρίου ἕνα εἶδος Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία συνηγάτο εἰς ἰδιαίτερας συνεδριάσεις καὶ συντόνιζε τὰς ἐργασίας τῶν ἐπὶ μέρους Ἐπιτροπῶν. Ἐκτὸς τούτου, αἱ διαλέξεις κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς Ὀλομελείας διηκούλουν περισσότερο τὰς ἐργασίας τῶν Ἐπιτροπῶν αὐτῶν. Συνολικῶς ἔλαβον χώραν 6 συνεδριάσεις τῆς Ὀλομελείας καὶ 6 συνεδριάσεις τῶν ἐπὶ μέρους Ἐπιτροπῶν.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Συνεδρίου συνέταξε βάσει τῶν πορισμάτων τῶν ἐργασιῶν τῶν Ἐπιτροπῶν ἐν πρόχειρον κείμενον τοῦ Συνεδρίου, τὸ ὁποῖον μετεφράσθη ἀμέσως εἰς τὰς τρεῖς ἐπισήμους γλώσσας τοῦ Συνεδρίου (Ἀγγλικά, Γαλλικά καὶ Γερμανικά), ἐμελετήθη καὶ ἐπεξεργάσθη ὑπὸ τῆς Ὀλομελείας κατὰ τὴν τελευταίαν Συνεδρίαν αὐτῆς τὴν 15ην Ἰουνίου. Ὡς ἀποτέλεσμα τοῦ ὅλου Συνεδρίου συνετάγη ἐν κείμενον, τοῦ ὁποίου τὰ κυριώτερα σημεῖα θὰ παραθέσωμεν ἐν συνεχείᾳ.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Ὡς σκοπὸς τοῦ Συνεδρίου ἀναφέρεται ἡ διασάφησις τῆς εὐθύνης τῶν Ἐκκλησιῶν ἔναντι τῶν ξένων ἐργα-

τῶν ἐν Δυτικῇ Εὐρώπῃ καὶ ἡ διατύπωσις ἀναλόγων συστάσεων πρὸς τὰς Ἐκκλησίας τῶν διαφόρων χωρῶν καὶ πρὸς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν. Οἱ Σύνοδοι ἐκφράζουν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ βοηθήσουν διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ τὰς Ἐκκλησίας «νὰ καθορίσουν τὸν τρόπον ἐνεργείας των συμφώνως πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν ξένων ἐργατῶν καὶ νὰ ἐπηρεάσουν Κυβερνήσεις, ἐργοδοτάς, ὀργανώσεις ἐργοδοτῶν, καθὼς καὶ τὰς ἀρμοδίας Ἀρχὰς κοινωνικῆς προνοίας».

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΘΕΜΕΛΙΩΣΙΣ

Ὡς θεολογικὴ θεμελίωσις τῆς συμπαραστάσεως τῶν ξένων ἐργατῶν ἀπὸ μέρους τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν ἀναφέρεται ὄχι μόνον ἡ παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀντίληψις ὅτι «σκοπὸς τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ θεληματός του. Τοῦτο ἐκπληροῦται ἐν τῇ διακονίᾳ τῶν ξένων ἐργατῶν». «Ἡ ὑπηρεσία αὐτῆ», συνεχίζει τὸ κείμενον τοῦ Συνεδρίου, «ἀνοίγει τὴν ὁδὸν διὰ τὴν συνεργασίαν καὶ κοινωνίαν τῶν διαφόρων Ὁμολογιῶν καὶ καθιστᾷ δυνατοὺς νέους τύπους χριστιανικῆς ἐνότητος».

Ἡ ΛΕΙΑ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΞΕΝΟΥ ΕΡΓΑΤΟΥ

Κατὰ τὰς προβλέψεις τοῦ Συνεδρίου, πρόκειται κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη νὰ ἀυξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ξένων ἐργατῶν ἐν Δυτικῇ Εὐρώπῃ, μέρος τοῦ ὁποίου θὰ προσέρχεται ἐκ χωρῶν μὴ ἀνηκουσῶν εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα ἢ καὶ ἐξ ἄλλων μὴ Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν. Οἱ ξένοι αὐτοὶ ἐργάται «συντελοῦν οὐσιαστικῶς εἰς τὴν καλλιτέρευσιν τῆς οἰκονομικῆς μας καταστάσεως καὶ εἰς τὴν ἀνοδὸν τοῦ βιοτικοῦ μας ἐπιπέδου. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν εἶναι πολῦτιμοι συνεργάται καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ τοὺς βλέπωμεν καὶ νὰ τοὺς μεταχειριζώμεθα ὡς τοιούτους». Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν παραμένουν εἰς τὰς χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, ἄλλοι δὲ ἐγκαθίστανται μόνιμως ἐκεῖ καὶ γίνονται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μέλη τῆς ἐκεῖ κοινωνίας. Δι' ὅλους αὐτοὺς γεννῶνται πολλὰ προβλήματα. Τὸ Συνέδριον ὑπογραμμίζει ἰδιαιτέρως τρία ἐξ αὐτῶν.

1. Οἰκογένεια. Ἡ συντήρησις τῆς οἰκογενειακῆς ἐνότητος ἢ ἡ ἐπανασύνδεσις αὐτῆς εἰς περιπτώσιν κατὰ τὴν ὁποίαν διεσπᾶσθη ἀποτελεῖ κατὰ τὸ Συνέδριον «κατ' ἐξοχὴν δεῖγμα σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ἀξίαν τοῦ ἐργάτου». Ὁ χωρισμὸς τῆς οἰκογενείας δύναται νὰ ἐπιφέρῃ βαρυτάτας ἠθικὰς καὶ κοινωνικὰς πληγὰς. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν θὰ πρέπη αἱ Ἐκκλησίαι νὰ ἀντιταχθοῦν εἰς τυχόν νομοθετικὰς διατάξεις, αἱ ὁποῖαι ἐπαπειλοῦν τὴν οἰκογενειακὴν συμβίωσιν τῶν ξένων ἐργατῶν.

Ἡ ἐπανασύνδεσις τῆς οἰκογενείας ἐξαρτᾶται κατὰ μέγιστον μέρος ἐκ τῆς εὐρέσεως καταλλήλου κατοικίας. Εἰς τὰς χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης ὅμως τὸ πρόβλημα τῆς κατοικίας εἶναι καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς ἐγχωρίους ἐν μέρει ἄλυτον. Παρὰ τὴν διαπίστωσιν

αὐτῆν, τὸ Συνέδριον ὑπογραμμίζει, ὅτι οἱ ξένοι ἐργάται πρέπει νὰ στεγασθοῦν ὑπὸ τὰς «καλλιτέρας δυνατάς συνθήκας». Προτείνεται ὅτι «ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἶναι ὑπεύθυνοι δι' ἐπενδύσεις εἰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ χρειάζονται ἐπιπροσθέτως ἐργατικὰς χεῖρας, πρέπει νὰ προσφέρουν κατόπιν συμφωνίας μίαν οἰκονομικὴν βοήθειαν πρὸς οἰκοδόμησιν οἰκογενειακῆς στέγης».

2. Ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις. Οἱ ξένοι ἐργάται δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀναπτυχθοῦν εἰς ἓνα «κατώτερον προλεταριάτον», τὸ ὁποῖον δὲν ἐναπομένει τίποτε ἄλλο παρὰ «νὰ ἐκτελῇ τὰς κοπιωδεστέρας ἐργασίας, τὰς ὁποίας δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ ἐκτελοῦν οἱ ἄλλοι». Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν προτείνεται ὅπως ἡ χώρα, ἡ ὁποία ἀπασχολεῖ ξένους ἐργάτας, προσφέρῃ «ἓνα ἐλάχιστον ὄριον βασικῆς ἐκπαιδεύσεως». Εἰς ὅσους ὅμως διαθέτουν καταλλήλους ἰκανότητας θὰ πρέπη νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία «μιάς μεγαλυτέρας ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως διὰ νὰ εἰδικευθοῦν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς καλλιτέρας ἐργασίας, πιθανῶς ἀκόμη καὶ διὰ τὴν ὑπεύθυνον θέσιν ἐνὸς ἀρχιεργάτου». Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ πρέπει ὁ ξένος ἐργάτης νὰ ἔχη «τὰ ἴδια δικαιώματα» πρὸς τὸν ἐντόπιον ἐργάτην. Ἡ ἐκπαίδευσις τῶν ξένων ἐργατῶν θὰ πρέπη ἐκτὸς τούτου νὰ ἀποβλέπῃ καὶ εἰς τὴν μελλοντικὴν αὐτῶν ἐπιστροφὴν εἰς τὰς πατρίδας των, ὅπου οἱ εἰδικευμένοι αὐτοὶ ἐργάται θὰ δύνανται νὰ συμβάλλουν καλλίτερον εἰς οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας των.

Εἰς τὰς ἡμέρας μας ἀλλάσσουν ριζικῶς αἱ μέθοδοι τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως. Αὕτη ἀποσκοπεῖ κατὰ μέγιστον μέρος εἰς τὴν παροχὴν μιᾶς «βασικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἡ ὁποία παρέχει εἰς τὸν ἐργάτην τὴν δυνατότητα νὰ προσαρμύζεται εἰς τοὺς συνεχῶς μεταβαλλομένους τύπους ἐργασίας». Προτείνεται ὅπως εἰς τοὺς ξένους ἐργάτας παρέχεται ἓνα ἐλάχιστον ποσοστὸν τῆς γενικῆς ἐκπαιδεύσεως. Τοῦτο θὰ ἡδύνατο νὰ γίνῃ ἐπὶ μίαν ἢ δύο ὥρας ἡμερησίως κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χρόνου ἐργασίας. Ἡ ἐκπαίδευσις αὕτη θὰ πρέπη ὅσον τὸ δυνατόν συντομώτερον νὰ συμπληρωθῇ δι' «ἐσπερινῶν μαθημάτων, διὰ μαθημάτων κατὰ Σάββατον καὶ Κυριακὴν καὶ δι' ἄλλων δυνατοτήτων περὶ τῶν ὁποίων μερικαὶ χῶραι ἐγγυῶνται διὰ νομοθετικῶν διαταγμάτων».

Ἰδιαιτέρα προσοχὴ θὰ πρέπη νὰ δοθῇ εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς γλώσσης. Τὴν εὐθύνην διὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ πρέπει νὰ φέρουν, κατὰ τὸ Συνέδριον, «κυρίως οἱ ἐπιχειρηματίαι, ἐντὸς ὅμως τῶν πλαισίων ἐνὸς γενικοῦ προγράμματος ἐπὶ τοῦ ὁποίου δέον νὰ ζητηθῇ ἡ γνώμη τῶν ἰδίων τῶν ἐργατῶν, τῶν ἐργατικῶν συνδικάτων καὶ τῶν ὀργανώσεων τῶν ξένων ἐργατῶν».

3. Προσαρμογὴ τῶν ξένων ἐργατῶν. Ὁ ξένος ἐργάτης διέρχεται μίαν (κρίσιν προσαρμογῆς) ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς ἀφίξεώς του εἰς τὴν χώραν ἐργασίας. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ καταβληθοῦν μεγάλοι προσάθειαι, αἱ ὁποῖαι θὰ διευκολύνουν τὴν βαθμιαίαν ἐξοικείωσιν αὐτοῦ

πρὸς τὸ νέον περιβάλλον. Αἱ προσπάθειαι αὐταὶ δὲν πρέπει ἐξ ἄλλου νὰ κατατείνουν «εἰς τὸ νὰ ἀπομακρύνουν τὸν ἐργάτην ἀπὸ τὸ ἴδιον παρελθὸν καὶ νὰ καταστρέψουν τὸν ἀρχέγονον αὐτοῦ πολιτισμὸν». Ἀντιθέτως αὐταὶ πρέπει νὰ κατατείνουν εἰς τὸ νὰ δοθῇ εἰς τὸν ξένον ἐργάτην ἡ δυνατότης «νὰ ἐξοικειωθῇ πρὸς τὴν νέαν κοινωνίαν καὶ παρὰ ταῦτα νὰ παραμείνῃ πιστὸς εἰς τὸν πολιτισμὸν τῆς πατρίδος του». Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν πρέπει νὰ ἀποφεύγεται πᾶν εἶδος «κηδεμονίας» τῶν ξένων ἐργατῶν. Κυρίως θὰ πρέπει νὰ παρακινῶνται «νὰ σχηματίζουσιν ὅσον τὸ δυνατόν συντομώτερον τοὺς ἰδικούς των ὀμίλους καὶ συνδέσμους καὶ νὰ λαμβάνουν μέρος εἰς αὐτούς».

Περαιτέρω προτείνονται ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς βαθμιαίας ἐξοικειώσεως πρὸς τὸ νέον περιβάλλον τοῦ ξένου ἐργάτου τὰ ἀκόλουθα :

α) Ἐπὶ τῇ βάσει διμερῶν ἢ πολυμερῶν συμφωνιῶν τῶν ἐνδιαφερομένων κρατῶν δύναται νὰ ἀναπτυχθῇ ἕν σύστημα προσλήψεως ἐργατῶν, τὸ ὁποῖον νὰ περιλαμβάνῃ μίαν ἱατρικὴν ἐξέτασιν καὶ ἕνα προσωρινὸν ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμὸν, πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τῶν ἐργατῶν ἀπὸ τὰς χώρας τῆς προελεύσεώς των. Ἐπίσης εἶναι ἀπαραίτητον νὰ δοθοῦν ἀκριβεῖς πληροφορίες περὶ τῆς χώρας διὰ τὴν ὁποίαν προορίζεται ὁ ἐργάτης. Ἐπίσης θὰ πρέπει καθε ἐργάτης προτοῦ ἐγκαταλείψῃ τὴν χώραν του νὰ προμηθευθῇ «ἕνα κανονικὸν συμβόλαιον ἐργασίας, τὸ ὁποῖον νὰ τοῦ ἐγγυᾶται μίαν θέσιν ἐργασίας, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀφιξίν του». Εἶναι ἄρα βέβαιον, ὅτι «παρ' ὅλα ταῦτα ἕνας μεγάλος ἀριθμὸς ἐργατῶν θὰ συνεχίσῃ νὰ καταφθάνῃ εἰς τὰς χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας. Καὶ δι' αὐτὰς ἀκόμη τὰς περιπτώσεις συνιστᾶται ὅπως ληφθοῦν ἰδιαίτερα μέτρα, ἐνιαῖα δι' ὅλην κληρὸν τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην, τὰ ὁποῖα θὰ ρυθμίζουσιν τὴν ἱατρικὴν ἐξέτασιν καὶ τὴν ἄδειαν ἐργασίας καὶ θὰ παρέχουσιν εἰς τὸν μετανάστην ἀκριβεῖς πληροφορίες περὶ τῆς χώρας εἰς τὴν ὁποίαν πρόκειται νὰ μεταναστεύσῃ.

β) Ὁ ξένος ἐργάτης θὰ πρέπει νὰ ἀσφαλισθῇ διὰ «νόμων προστασίας τῶν ἐργατῶν», εὐθὺς ὡς ἀφιχθῇ εἰς τὴν χώραν τοῦ προορισμοῦ του. Διὰ τὴν ἐκδοσιν τοιούτων νόμων εἶναι ἀπαραίτητον, ὅπως «ἐξετάζονται συνεχῶς τὰ ἀπασχολοῦντα τοὺς ξένους ἐργάτας προβλήματα καὶ γίνονται ἀντιληπτὰ ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων κυβερνητικῶν Ἀρχῶν, τῶν βιομηχανικῶν ὀργανώσεων καὶ τῶν ἀνεγνωρισμένων ἀρμοδίων κοινωνικῶν ὀργανισμῶν, οἱ ὁποῖοι ἀσχολοῦνται μὲ τὰ προβλήματα τῶν ξένων ἐργατῶν». Ἐκτὸς τούτων θὰ πρέπει νὰ δίδεται καὶ εἰς τὸν ἴδιον τὸν ἐργάτην ἡ εὐκαιρία νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὰς συζητήσεις ταύτας καὶ τὰς σχετικὰς ἀποφάσεις.

γ) Οἱ ξένοι ἐργάται πρέπει νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ συνεργάζωνται εἰς τὰς συνδικαλιστικὰς ὀργανώσεις ὑπὸ τὰς ἰδίας προϋποθέσεις, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ἐργάται. Ἐν ἀνάγκῃ θὰ πρέπει νὰ δύνανται νὰ ἰδρῦσιν ἀνεξαρτήτους Ἐνώσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ συνεργάζωνται

καταλλήλως μετὰ τῶν ἐντοπιῶν ἐργατικῶν συνδικάτων. Εἰς τὰ ἐργατικὰ Συμβούλια τῶν ἐργοστασίων θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ ἔχουν καὶ οἱ ξένοι ἐργάται τοὺς ἰδικούς των ἀντιπροσώπους.

δ) Ἰδιαίτεροι τομεῖς δράσεως, ὅπως μαθήματα διὰ τὰ τέκνα τῶν ξένων ἐργατῶν εἰς τὴν μητρικὴν των γλῶσσαν ὡς καὶ διὰ τοὺς ἰδίους τοὺς ξένους ἐργάτας πρὸς ἐκμάθησιν τῆς γλώσσης τῆς χώρας εἰς τὴν ὁποίαν ἐργάζονται.

ε) Σοβαρὰ προβλήματα δημιουργοῦνται διὰ τὰς ἀνυπάρχουσας μητέρας. «Εἶναι ὄλως φανερόν ὅτι ἡ πνευματικὴ, ψυχολογικὴ καὶ ἠθικὴ φροντίς διὰ τὰς ἀνυπάρχουσας γυναῖκας πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετὸν ἀποτελεῖ καθήκον τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν χριστιανικῶν κοινωνιῶν».

στ) Διὰ τὴν φιλικὴν ὑποδοχὴν καὶ συμπαράστασιν τῶν ξένων ἐργατῶν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ σχηματισθοῦν Ἐπιτροπαὶ ἐπὶ ἐθνικοῦ καὶ τοπικοῦ ἐπιπέδου, εἰς τὰς ὁποίας θὰ συμμετέχουν τόσον αἱ ἀρμοδίαι Ἀρχαί, τὰ ἐργατικὰ συνδικάτα, αἱ ἐκκλησιαστικαὶ Ἀρχαί, αἱ γυναικεῖαι ὀργανώσεις καὶ αἱ ὀργανώσεις τῶν νέων, ὅσον καὶ τὰ σωματεῖα τῶν ξένων ἐργατῶν. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω προτείνεται ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου ὅπως αἱ κρατικαὶ Ἀρχαί καὶ αἱ βιομηχανικαὶ ἐταιρεῖαι ἐξετάσουσιν ἐπακριβῶς τὴν δυνατότητα ἐπενδύσεων εἰς τὰς χώρας τῶν ξένων ἐργατῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς μεταναστεύσεως καὶ τῶν πολλῶν αὐτῆς συνεπειῶν. Τοῦτο θὰ συνέτεινε ταυτοχρόνως καὶ εἰς τὴν λύσιν τῶν προβλημάτων τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ εἰς τὴν ἀποφυγὴν τοῦ χωρισμοῦ τῆς οἰκογενείας.

(Συνεχίζεται) Πρεσβύτερος Dr A. ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΜΠΡΑΚΤΟΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΤΟΥ κ. ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΛΗΡΟΝ

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Γεώργιος Παπανδρέου, κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του εἰς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομον ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ του ἐορτῇ, ἔσχε μετ' αὐτοῦ συνομιλίαν ἐπὶ τῶν φλεγόντων προβλημάτων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς παρεκάλεσε τὸν Μακαριώτατον νὰ ὀρίσῃ τριμελῆ ἐπιτροπὴν πρὸς μελέτην τῶν μορφωτικῶν καὶ οἰκονομικῶν προβλημάτων τοῦ Κλήρου καὶ διαβιβάζῃ τὰ πορίσματα αὐτῆς, ἀφοῦ ἐγκριθοῦν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, εἰς αὐτὸν πρὸς ἐφαρμογὴν. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὑπεσχέθη ἐπὶ πλέον εἰς τὸν Μακαριώτατον ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ χορηγήσῃ τὰ ἀπαιτούμενα ποσὰ διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ νέου Συνοδικοῦ Μεγάρου.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἠχαρίστησε θερμῶς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν διὰ τὸ ἔμπρακτον ἐνδιαφέρον του διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν Κλῆρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἐπὶ τοῖς Ὀνομαστηρίοις τοῦ Μακαριωτάτου.

Αἱ ποικίλαι καὶ συγκινητικαὶ ἐκδηλώσεις τοῦ εὐσεβοῦς ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐπὶ τῷ εὐτυχεῖ γεγονότι τῶν Ὀνομαστηρίων τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσοστόμου ἀπέδειξαν, διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, ὅτι τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας γνωρίζει νὰ τιμᾷ τοὺς ἀξιότους πνευματικοὺς ἡγέτας του.

Αἱ ὑπὲρ τῆς μακροημερεύσεως τοῦ ἐκλεκτοῦ Ποιμενάρχου ἀναπεμφθεῖσαι πρὸς τὸν Ὑψιστον δεήσεις κλήρον καὶ λαοῦ καὶ αἱ ἐν ἄλλῃ σελίδι τοῦ παρόντος φύλλου τῆς «Ἐκκλησίας» μνημονεούμεναι ἐν τῷ σχετικῷ Χρονικῷ οὐχὶ ἀπλῶς τοπικαί, ἀλλ' ὄλως πηγαῖαι καὶ αὐθόρητοι σχετικάι ἐκδηλώσεις τῶν ἐπισήμων καὶ πολλῶν ἐκπροσώπων τῆς πνευματικῆς ἡγεσίας τοῦ τόπου μας εἶναι νέα πιστοποιήσεις τῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν ἔχει διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἔθνος ἡ ἀκαταπόνητος δραστηριότης τοῦ πολιοῦ Προκαθημένου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

Καὶ ἡ «Ἐκκλησία», συνανοῦσα τὰς εὐχὰς αὐτῆς μετὰ τῶν εὐχῶν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, εὐχεται, ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς διατηρῇ τὸν Μακαριώτατον θαλαρῶν καὶ ἀκμαῖον ἐπὶ ἔτη πολλά.

Ἐπὶ τῶν διαδραματιζομένων ἐν Βατικανῷ.

Εἶναι τῷ ὄντι ἀξιέπαινος ἡ ἐβδομαδιαία ἐφημερὶς «Καθολικῆ», διότι μὲ ἀρκετὴν πληρότητα κατατοπίζει τοὺς Ἑλληνας ἀναγνώστας τῆς ἐπὶ τῶν ἐν τῇ Β' Ρωμαιοκαθολικῇ Συνόδῳ τοῦ Βατικανοῦ διαδραματιζομένων, ἅτινα τῷ ὄντι ἀφήνον κατάπληκτον τὴν Χριστιανικὴν Οἰκουμένην.

Συμφώνως πρὸς τὰς εἰδήσεις τῆς ἐφημερίδος ταύτης, πολλαὶ τῶν ἀπὸ αἰῶνων καθιερωμένων ρωμαιοκαθολικῶν ἀντιλήψεων καὶ θεσμῶν ὑφίστανται τὸν ἔλεγχον δοκιμῆς κριτικῆς ἐκ μέρους θαρραλέων ἐκπροσώπων τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας. Τὰ παραδείγματα εἶναι πολλά. Τὸ ὅτι π.χ. ἐγένετο πρότασις περὶ τῆς καταργήσεως τῆς ὑποχωρευτικῆς ἀγαμίας τῶν διακόνων· τὸ ὅτι, ὡς σημειοῦμεν εἰς τὰ «Χρονικά», ὁ μελχίτης «πατριάρχης» Μάξιμος Δ' ἠρνήθη νὰ ὀμιλήσῃ λατινιστὶ καὶ διεκήρυξεν, ὅτι «πλανᾶται ὁστις ἀποφαίνεται ὅτι ὁ πάπας εἶναι κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας»· τὸ ὅτι ἡ ρωμαϊκὴ κορυφαία μεταρρυθμίζεται ἐπὶ τὸ ὑγιέστερον· τὸ ὅτι ἐπιδιώκεται ὁ ἐξοβελισμὸς τῆς μονοπωλιακῆς χρήσεως τῆς λατινικῆς γλώσσης καὶ ἡ εἰσαγωγή τῶν τοπικῶν γλωσσῶν εἰς τὴν λειτουργίαν· τὸ ὅτι ἐπιχειρεῖται ἢ εἰς τοὺς λαϊκοὺς μεταδόσις τῆς Θείας Κοινωνίας ὑπὸ τὰ δύο εἶδη—πᾶσαι αἱ θαρραλέαι ἐπιδιώξεις αὗται καὶ πλείοσαι ἄλλαι εἶναι ἀληθῶς ἐπαναστατικαὶ ἐκδηλώσεις ἐν τοῖς κόλποις τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἄς εὐχηθῶμεν, ὅπως αἱ ἐπιδιώξεις αὗται νιοθετηθῶν ὑπὸ πάντων τῶν μετεχόντων τῆς Συνόδου καὶ ἀποκρυσταλλωθῶν εἰς σταθερὰς ἀποφάσεις. Μόνον τοιοῦτοτρόπως θὰ καταστῇ δυνατὴ ἢ ἐπὶ ἴσοις ὅροις ἔναρξις θετικοῦ οἰκουμενικοῦ διαλόγου τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας μετὰ τῶν λοιπῶν ἐκκλησιῶν καὶ ἰδίᾳ μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Πρέπει νὰ γνωρίζωμεν τί ἀκριβῶς εἶναι.

Καθ' ἃ ἀνεγράφη εἰς τὸν Τύπον, ὁ ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Καντέρμπουρου εἰς πρόσφατον ἐπιστολήν του πρὸς τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχον κ. Ἀθηναγόραν θίγει πάλιν τὸ ζήτημα τῆς ἐπαναλήψεως τοῦ διαλόγου μετὰ τῶν ὀρθοδόξων καὶ ἀγγλικανικῶν Ἐκκλησιῶν. Τὸ ζήτημα θὰ συζητηθῇ ὑπὸ τῆς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς λήψιν σχετικῶν ἀποφάσεων ἢ προτάσεων, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἐνημερωθῶν σχετικῶς αἱ αὐτοκέφαλοι ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ὁ μετὰ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας διάλογος ἐν οἰκουμενικῷ πνεύματι εἶναι λίαν ἐπιθυμητὸς καὶ ἀσφαλῶς θὰ ὠφελήσῃ. Ἀλλὰ διὰ νὰ εἶναι οἱ ἐκ τῶν συζητήσεων καρποὶ πλέον δαφνιεῖς, πρέπει ὁ διάλογος νὰ γίνῃ πρωτίστως ἐν τοῖς κόλποις τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας πρὸς ἀπάμβλυνσιν τῶν ἀντιθέσεων, αἵτινες ὑπάρχον μετὰ τῶν φιλοκαθολικῶν καὶ φιλοπροτεσταντικῶν μερίδων αὐτῆς. Ἡμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι πρέπει νὰ γνωρίζωμεν τί ἀκριβῶς εἶναι ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία. Ἀλλὰ τοῦτο δυστυχῶς πρὸς τὸ παρὸν εἶναι ἀδύνατον, διότι αἱ ἀντιθέσεις αὗται παρεμποδίζουν τὴν ἐνιαίαν ἐμφάνισιν τῶν πεποιθήσεων τοῦ ἀγγλικανικοῦ κόσμου.

Ὁρθῶς προεκάλεσε συγκίνησιν.

Ὁρθῶς ἡ ἐκλογή τοῦ Ἐπισκόπου Ρηγίου εἰς Μητροπολίτην τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γαλλίας προεκάλεσε μέγαν ἐνθουσιασμὸν καὶ ζωηρὰν συγκίνησιν εἰς τὰς ἐν Γαλλίᾳ ἑλληνικὰς παροικίας. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Μελέτιος, ὑπηρετῶν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν Γαλλίᾳ, ἀνέπτυξεν ἐκκλησιαστικὴν, ἐθνικὴν καὶ φιλανθρωπικὴν δρασιν μεγάλης ἐκτάσεως. Οὕτως ἀνύψωσε μεγάλως τὸ κῦρος καὶ τὴν ἐπιρροὴν τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας ἐν Γαλλίᾳ.

Ἐκ τῶν πολλῶν ἔργων του ἀξία ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι ἡ ἀνέγερσις τοῦ θαυμασίου γηροκομείου τῆς ἑλληνικῆς παροικίας τῶν Παρισίων, ἡ ἀνέγερσις νέων ὀρθοδόξων ἑλληνικῶν ναῶν ἐν Γαλλίᾳ, ἡ ἀνέγερσις ἑτέρου γηροκομείου ἐν Μασσαλίᾳ, ἡ διοργανώσις ὁμαδικῶν ἐπισκέψεων καὶ παιδικῶν κατασκηνώσεων τῆς ἑλληνικῆς ἐν Γαλλίᾳ νεολαίας εἰς Ἑλλάδα, ἡ ἐκπόνησις σχεδίων διὰ τὴν ἀνέγερσιν κέντρου Ἑλ-

λην κῆς Νεότητος ἐν τῇ γαλλικῇ πρωτενοῦση κ.λ.π.
Ἡ «Ἐκκλησία» εὐχεται ὀλοφύχως, ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἐνισχύσῃ τὸν Σεβ. Ἱεράρχην πρὸς συνέχισιν καὶ περαιτέρω ἀνάπτυξιν τοῦ λαμπροῦ ἔργου του, ὅπερ εἶναι προβολὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξιας ἐν τῇ Δύσει, ἥτις μετὰ τὸσαύτης νοσταλγίας στρέφει τοὺς ὀφθαλμοὺς της πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἀνατολήν.

Ἐχει τεραστίαν σημασίαν.

Ἐν συνεχείᾳ δέον νὰ ἐκφράσωμεν παρομοίαν εὐχὴν καὶ διὰ τοὺς ὀρθοδόξους ὡς μητροπολίτας Γερμανίας καὶ Αὐστρίας μητροπολίτην Τροπαίων κ. Πολύουκτον καὶ ἐπίσκοπον Θεσμῶν κ. Χρυσόστομον. Ὡς εἶναι φανερόν, ἡ ἀποστολὴ πασῶν τῶν νεοσυσταθεισῶν τούτων εὐρωπαϊκῶν ἱερῶν μητροπόλεων ἔχει τεραστίαν σημασίαν.

Αὗται δέον ἐν πρώτοις νὰ μεριμνήσουν διὰ τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας τῶν δεκάδων χιλιάδων Ἑλλήνων ἔργατῶν καὶ σπουδαστῶν, οἵτινες ζῶντες μακρὰν τῆς πατρίδος ἐν περιβάλλοντι ἐγκλείονται δι' αὐτοὺς πολλοὺς κινδύνους δέον νὰ ἐνισχύονται πνευματικῶς, διὰ νὰ ἐμμένουν σταθεροὶ εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν τῶν πατέρων των καὶ διὰ νὰ ἔχουν ἀκτινοβόλον ὀρθόδοξον ἦθος.

Ἐπειτα αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἱεραὶ Μητροπόλεις δέον νὰ γίνων ἐστία πνευματικῆς καὶ ἱεραποστολικῆς προβολῆς τῆς ὀρθοδόξου πνευματικότητος ἐν τῷ εὐρωπαϊκῷ περιβάλλοντι, ὅπερ ἀπολέσαν τὴν πνευματικὴν ἰκμάδα καὶ ζωτικότητά του μακρὰν τοῦ ὀρθοδόξου πνεύματος δέον νὰ γνωρίσῃ ἐκ τοῦ σὺν-εγγυς τὴν Ὁρθοδόξιαν ἐν πάσῃ τῇ ἐλκυστικῇ ἀκτινοβολίᾳ καὶ ἀγλῇ αὐτῆς.

Πρὸς μίμησιν.

Ἐνεποίησε γενικῶς ἀγαθωπάτην ἐντύπωσιν ἡ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κορωθίας κ. Προκοπίου ἀθλοθέτης χρηματικῷ ἐπάθλῳ διὰ τὴν συγγραφὴν τῆς ἱστορίας τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Κορωθίας. Ἡ ἀπόφασις αὕτη, ἥτις τιμᾷ τὸν Ἅγιον Κορωθίας, θὰ ἐπρεπε νὰ παρακινήσῃ πρὸς μίμησιν οὐ μόνον καὶ ἄλλους Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας, ἀλλὰ καὶ ποικίλα πνευματικὰ σωματεῖα, ὀργανισμοὺς καὶ ἐπιχειρήσεις τῶν ἐπαρχιῶν. Εἰς τὸν τομέα αὐτὸν πρέπει νὰ ἀναπτυχθῇ μία εὐγενὴς ἀμιλλα, διὰ νὰ ἀθλοθετηθῶν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερα ἐπαθλα καὶ βραβεῖα πρὸς ἐξονυχιστικὴν διερεύνησιν τῆς ἱστορίας τῶν ἐπὶ μέρους τμημάτων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ ἐξακριβώσις καὶ προβολὴ τῆς ἱστορίας ταύτης οὐ μόνον θὰ ικανοποιήσῃ ἐπιστημονικὰ αἰτήματα καὶ ἐνδιαφέροντα, ὡς εἶναι λ.χ. τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ ἐγκατεσπαρμένου ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς ἐπαρχίαις σπουδαιότατον πηγαίου ὕλικου (χειρογράφων, ἐκκλησιαστικῶν ἀρχείων κ.λ.π.), ἀλλὰ καὶ θὰ ἀποτελέσῃ σπουδαῖον κίνητρον ἀνανεώσεως

καὶ ἀναζωπυρώσεως τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ πληρώματος τῶν ἱερῶν Μητροπόλεων. Οἱ ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς ἐπαρχίαις πιστοὶ ἀσφαλῶς θὰ κατανοοῦν καλύτερον τὰς πνευματικὰς ὑποχρεώσεις των, ὅταν γνωρίζουν ἑαυτοὺς ὡς τελούοντας ἐν ἀδιασπαστῷ ὀργανικῷ συνδέσμῳ πρὸς τοὺς ἐν ταῖς αὐταῖς ἐπαρχίαις Χριστιανοὺς παλαιότερων καὶ ἐνδόξων διὰ τὴν Ἐκκλησίαν χρόνων.

Ἐπὶ διεθνοῦς ἐπιπέδου.

Ἡ διὰ πρώτην φορὰν ἀπονομὴ τοῦ βραβείου Νόμπελ εἰς Ἑλλῆνα ποιητὴν δικαίως ἐχαιρετίσθη ὡς προβολὴ τῆς ἑλληνικῆς λογοτεχνίας ἐπὶ διεθνοῦς ἐπιπέδου.

Τὸ γεγονός τοῦτο οὐ μόνον ἀποτελεῖ ἐξαιρετικὴν τιμὴν διὰ τὴν ἑλληνικὴν λογοτεχνίαν, ἀλλὰ καὶ δημιουργεῖ βαρύνουσαν ὑποχρεώσιν εἰς αὐτήν. Ἐφ' ὅσον ἡ λογοτεχνικὴ παραγωγὴ μας ἤρριξε νὰ ἐλκῆ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ νὰ γίνεταί ἀντικείμενον προσοχῆς ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἑλλάδος, οἱ Ἑλληνες λογοτέχνη πρέπει νὰ συναισθανθοῦν τὰς βαρεῖας ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας ἔχουν ἔναντι τῆς πνευματικῆς ἱστορίας τῆς Πατρίδος καὶ νὰ ἀξιοποιήσουν τὸ γεγονός, ὅτι τὰ ὄμματα ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου στρέφονται καὶ πάλιν πρὸς μελέτην τῶν ἑλληνικῶν πνευματικῶν δημιουργημάτων.

Πρὸ πάντων ἡ ἑλληνικὴ λογοτεχνία πρέπει νὰ διακρίνεταί ἔναντι τῆς ξένης οὐχὶ διὰ τῆς ἐπὶ ἑλληνικοῦ ἐδάφους μεταφορᾶς τῆς τεχνολογίας καὶ τῶν πνευματικῶν προσανατολισμῶν τῶν ξένων λογοτεχνῶν, ἀλλὰ διὰ τῆς εἰδοποιουῦς διαφορᾶς τῆς γνησίας ἑλληνικότητος καὶ διὰ τῆς ἀντλήσεως ἐκ τῶν διαγῶν καὶ κρυσταλλίνων πηγῶν τῆς ἑλληνορθοδόξου πνευματικῆς παραδόσεως. Πάντοτε ὡς ὀραῖον πρότυπον τῆς Ἑλληνικῆς λογοτεχνίας πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἔργον τοῦ Σολωμοῦ καὶ τοῦ Παπαδιαμάντη.

Εἰσβάλλει εἰς τὸν ἠθικὸν χῶρον.

Ἡ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐποχὲς» ἐξαιρετος μηνιαία ἔκδοσις πνευματικοῦ προσανατολισμοῦ καὶ γενικῆς παιδείας εἶναι ἀξιόπαινος, διότι διαθέτει τὰς στήλας της καὶ διὰ τὴν ἐξέτασιν ζητημάτων ἀναφερομένων εἰς τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων θρησκείας καὶ γνώσεως.

Ὡς ὀρθῶς τονίζεται ἐν τῷ περιοδικῷ τούτῳ, τὸ θέμα αὐτὸ ἔχει «πανανθρώπινο ἐνδιαφέρον», «εἶναι μέγα, ξεπερνᾷ τὴν περιοχὴν τῆς φιλοσοφικῆς περιέργειας, εἰσβάλλει στὸν ἠθικὸν χῶρον, γὰρ νὰ κορυφωθεῖ σὲ κρίσιν συνειδήσεων».

Ἀληθῶς! Ἡ κοσμοθεωρία καὶ ἡ πίστις τοῦ ἀνθρώπου εἰσβάλλει εἰς τὸν ἠθικὸν χῶρον καὶ μετουσιοῦται εἰς πράξιν καὶ ζωὴν. Δὲν ἀναφέρεται μόνον εἰς τὴν νόησιν, ἀλλ' αἰχμαλωτίζει καὶ τὴν καρδίαν καὶ κινητοποιεῖ τὴν βούλησιν. Ὡς ὀρθῶς ἐλέχθη, ἡ ζωὴ αἰσθῆσις εἶναι συγχρόνως καὶ θάρρος, ζῆλος, φλόξ, θυρεός, θώραξ. Ἡ διαγωγὴ ἐνὸς ἀνθρώπου,

ὡς θὰ ἔλεγεν ὁ Ἐμερσον, εἶναι τὸ σύμβολον τῆς πειστεώς του εἰς εἰκονογραφημένην ἔκδοσιν.

Ὁ στενὸς σύνδεσμος μεταξὺ πίστεως καὶ ζωῆς ἐξηγεῖ διατὶ ἡ ἁμαρτωλὴ ζωὴ ὁδηγεῖ συχνάκις εἰς τὴν ἀπιστίαν. «Πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράττων μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ» (Ἰωάν. γ', 20). Ὅταν ἡ ἀχλὺς ἢ ὁ κοινορτὸς τῆς ἁμαρτίας σκοτίζη τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου, τότε οὔτε οἱ οὐρανοὶ διηγούνται εἰς αὐτὸν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, οὔτε ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ τὴν ἀγάπην τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς.

Ἔως ἀτυχῆς ἄρθρον.

Ἐν συνεχείᾳ πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ ἐν ταῖς στήλαις τοῦ περιοδικοῦ «Ἐποχῆς» γινομένη συζήτηση ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν σχέσεων Θρησκείας καὶ Γνώσεως ἤρχισε δι' ἑνὸς ὅλως ἀτυχοῦς ἄρθρου τοῦ Ἀγγλοῦ βιολόγου Julian Huxley, ὅπερ φέρει τὸν τίτλον «Ἡ νέα θεότης».

Μεταξὺ ἄλλων ὁ Huxley ισχυρίζεται, ὅτι αἱ θετικαὶ ἐπιστῆμαι δὲν συμβιβάζονται πρὸς τὸ κοσμοἰδῶλον τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἀλλὰ τότε διατὶ πλεῖστοι διαπρεπεῖς ἐκπρόσωποι τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν εἶναι πιστοὶ Χριστιανοί; Ἀπλούστατα διότι ὁ Χριστιανισμὸς οὐδόλως εἶναι θεωρία φυσικοεπιστημονική, ὡς κακῶς ισχυρίζεται ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος βιολόγος, ἀλλὰ μόνον θρησκεία, ἀποβλέπουσα εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐπειτα τὰ πορίσματα τῆς σημερινῆς Θρησκευολογίας πείθουν, ὅτι ἡ θρησκεία εἶναι σύμφυτος τῷ ἀνθρώπῳ ἔχουσα τὰς ρίζας αὐτῆς ἐν τῷ βάθει τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς καὶ οὐδόλως, ὡς κακῶς ισχυρίζεται ὁ Huxley, εἶναι μεταγενέστερον διανοητικὸν κατασκεῦασμα τοῦ ἐξελισσομένου ἀνθρώπου.

Τέλος ὁ ὑπὸ τοῦ βιολόγου τούτου προβαλλόμενος ὡς ὑποκατάστατον τοῦ Χριστιανισμοῦ «ἐξελικτικὸς οὐμανισμὸς» εἶναι ἐν ἀπαράδεκτον ἐν τῷ συνόλω του κατασκεῦασμα, ὅπερ εἴτε ἔχει στοιχεῖα εἰλημμένα ἐκ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἐπομένως οὐδόλως δυνάμενα νὰ ὑποκαταστήσων τούτον, εἴτε περιέχει ὅλους ἀπορριπτέας ἀπόψεις, ὡς εἶναι λ.χ. ἡ διαπράττουσα τὸ λογικὸν σφάλμα τῆς μεταβάσεως εἰς ἄλλο γένος ἀποψις, καθ' ἣν ἡ «ἐπιστημονικὰ θεμελιωμένη γνώση» θὰ ὁδηγήσῃ τὸν ἀνθρώπον εἰς τὴν ἠθικὴν τελείωσιν καὶ τὴν εὐτυχίαν.

Δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται...

Ἡ ἀνατροπὴ τῆς τυραννικῆς κυβερνήσεως εἰς Ν. Βιετνάμ προεκάλεσε, μεταξὺ ἄλλων, αἶσθημα ἀνακουφίσεως εἰς τὴν παγκόσμιον χριστιανικὴν κοινὴν γνώμην. Τὸ ὅμῳν καὶ ἐγκληματικὸν ἐκεῖνο καθεστὸς ἀπετέλει μίαν αἰτίαν διασπορῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ, διότι ἀνενέωνεν, εἰς τὸ β' ἡμισυ τοῦ Κ' αἰῶνος, μεσαιωνικοῦ τύπου σύνδεσιν τῆς θρησκείας τῆς ἀγάπης μετὰ τὴν βίαν, τὴν ἀδικίαν καὶ τὴν καταπάτησιν τῶν στοιχειωδεστέρων ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων. Πρά-

γματι, ὅλα αὐτὰ ἐγίνοντο εἰς τὴν μακροπρὴν ἀσιατικὴν χώραν ἐν ὀνόματι τῆς ἀληθοῦς θρησκείας, ἡ ὁποία ἀπετέλει τὸ ἔμβλημα ἀδιστακτῶν τυράννων. Καὶ οὕτω ὁ Χριστιανισμὸς ἐκηλιδοῦτο πρὸ τῶν ὀμμάτων τῶν σκεπτικιστῶν τοῦ συγχρόνου κόσμου, ἐνῶ ὁ βοῦδισμὸς, μετὰ τὰ παραναλώματα τῶν καιομένων εἰς ἐνδειξιν διαμαρτυρίας μοναχῶν του, ἐνεφανίζετο ἐλκύνων τὴν συμπάθειαν καὶ τὸν θαυμασμόν. Ἡ ἐπελθούσα, λοιπὸν, κρήμινις τοῦ ὑποκριτικοῦ ἐκεῖνου καθεστῶτος ὄχι μόνον ὠφέλησε τὴν ταλαίπωρον αὐτὴν ἀσιατικὴν χώραν, ἀλλὰ καὶ ἐστέρησε τὸν σκεπτικισμόν τῆς διεθνοῦς κοινῆς γνώμης ἀπὸ ἐν ἀναχρονιστικὸν ἐπιχείρημα κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Οἱ Ἕλληνες τοῦ Κογκό.

Ἐνῶ ὁ ἑλληνισμὸς εἰς τὴν Β. Ἀφρικὴν ἐμφανίζει διαρκῆ μείωσιν, εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἀφρικὴν καὶ συγκεκριμένως εἰς τὸ Κογκό, ὡς πληροφορεῖ ἐκεῖθεν ἐμπειριστατωμένη εἰς στοιχεῖα ἀνταποκρίσις, δημοσιευθεῖσα εἰς ἔγκριτον ἀθηναϊκὴν ἐφημερίδα, ἀρχίζει νὰ δημιουργηθῇ μία νέα ἀνθηρὰ καὶ μετὰ αἰσίας προοπτικὰς ἀναπτύξεως παροικία, ἀριθμοῦσα σήμερον 4.500 μέλη μονίμως ἐγκατεστημένα.

Ἡ παροικία αὕτη ἔχει δύο βασικὰ προβλήματα πνευματικῶν καὶ ἐθνικῶν χαρακτήρος: τὸ θρησκευτικὸν καὶ τὸ ἐκπαιδευτικόν. Τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος πρέπει νὰ ἀποστείλῃ ἐκεῖ διδασκάλους διὰ τὰ λειτουργοῦντα ἤδη τρία δημοτικὰ σχολεῖα καὶ νὰ βοηθήσῃ οἰκονομικῶς διὰ τὴν ἴδρυσιν Γυμνασίου, διότι οἱ ἐπιβληθέντες προσφάτως συναλλαγματικοὶ περιορισμοὶ εἰς τὴν χώραν αὐτὴν δὲν ἐπιτρέπουν εἰς τοὺς Ἕλληνας γονεῖς νὰ στέλλων ἐκόλως τὰ παιδιά των εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸς συνέχισιν τῶν σπουδῶν των, ἂν δὲν θέλων νὰ τὰ παραδώσων εἰς τὰς προπαγανδιστικὰς σχολὰς τῶν ξένων. Ἐξ ἄλλου, πρέπει νὰ βοηθήσῃ τὸ Κράτος μας τὴν Ἐκκλησίαν Ἀλεξανδρείας, ὥστε νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν συστηματικὴν καὶ πλήρη ἀποστολὴν τῆς, ἐθνικῆς καὶ πνευματικῆς, ἐν μέσῳ τοῦ ἐκεῖ ἑλληνοχριστιανικοῦ πληρώματος. Συγκεκριμένως πρέπει τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος νὰ παύσῃ τὴν ἀντιδικίαν μετὰ τὸν μητροπολίτην Κεντροφάσ Ἀφρικῆς, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὁποίου ὑπάγεται τὸ Κογκό καὶ νὰ ἀφήσῃ τὰς ἐξ κοινότητος νὰ συνεργασθοῦν μετ' αὐτοῦ.

Ἀποτελεῖ ἐπίτευγμα.

Ὁ Μητροπολίτης Κίτρους Βαρνάβας, ἐν τῇ ἀκαμάτῳ φιλοπονίᾳ του, ἐξέδωκεν εἰς δευτέραν βελτιωμένην ἔκδοσιν τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Ἁγίου Βαρνάβα μετὰ τὸν βίον αὐτοῦ. Ἡ ἀκολουθία αὕτη καταρτίσθη, μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιστημονικότητος, ἐπὶ τῇ βάσει ἀρχαίων κωδικῶν καὶ ἄλλων πηγῶν ὑπὸ τοῦ τόσον ζηλωτοῦ καὶ εὐρυσταθοῦς Μητροπολίτου, ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου. Δὲν δυσκολυνόμεθα δὲ νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀποτελεῖ ἐπίτευγμα ἐκδοτικόν, καὶ μαρτυρεῖ ζῆλον ἀξίον πάσης μνήσεως.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Κατὰ τὸ διαρρεῦσαν 15ήμερον ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος ἐδέχθη εἰς συνεργασίαν τοὺς παρ' αὐτῷ Θεοφ. Βοηθούς Ἐπισκόπους, τοὺς Διευθυντὰς διαφόρων Ἐκκλησιαστικῶν Ὄργανισμῶν καὶ Ὑπηρεσιῶν, προήδρευσε συνεδριῶν τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων Ἐκκλησιαστικῶν Ὄργανισμῶν, ἐδέχθη διαφόρους Ἐπιτροπὰς καὶ Ἐκκλησιαστικά Συμβούλια κ.λπ.

Ἐχοροστάτησε: τῆς 3ης Νοεμβρίου εἰς τὴν ἐν τῷ Ἱ. Μητροπολιτικῷ Ναῶ Ἀθηνῶν τελεσθεῖσαν Θείαν Λειτουργίαν.

— Τῆς 10ης Νοεμβρίου εἰς τὴν ἐν τῷ Ἱ. Μητροπολιτικῷ Ναῶ τελεσθεῖσαν Θείαν Λειτουργίαν.

Ἐτέλεσε: Τῆς 10ῆς τοῦ αὐτοῦ μηνὸς Δοξολογίαν ἐν τῷ Ἱ. Ναῶ Ἀγίου Γεωργίου Καρύστης ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Συλλόγου «Τὸ Ἀρκάδι», τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ Ρεθυμνίων.

— Τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐτέλεσεν τὸν Ἐσπερινὸν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Πεντέλης καὶ ἀκολουθῶς ἐπεθεώρησε τὰ ἐν τῇ Μονῇ ἐκτελούμενα ἔργα.

— Τῆς 8ης Νοεμβρίου μετέβη εἰς τὰ Ἀνάκτορα καὶ ἐτέλεσεν τὴν ὁρκωμοσίαν τῆς νέας ὑπὸ τὸν κ. Γεώργιον Παπανδρέου κυβερνήσεως, ἐνώπιον τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως Παύλου.

Προέστη: Τῆς 14ης Νοεμβρίου ἐν τῷ Ἱ. Ναῶ τῆς Μητροπόλεως τῆς Νεκρωσίου Ἀκολουθίας κατὰ τὴν κηδεῖαν τοῦ αἰδίου μητροπολίτου πρώην Ἡλείας κυροῦ Ἀντωνίου.

Προήδρευσε: Τῆς 1ης Νοεμβρίου συνεδρίας τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Ἀποστολικῆς Διακονίας.

— Τῆς 8ῆς τοῦ αὐτοῦ μηνὸς συνεδρίας τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁργανοτροφείου Βουλιαγμένης.

— Αὐθημερὸν προήδρευσε ὡσαύτως συνεδρίας τῆς Ἐπιτροπῆς μελέτης τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

— Τῆς 14ης Νοεμβρίου συνεδρίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

— Τῆς 15ῆς τοῦ αὐτοῦ μηνὸς συνεδρίας τοῦ Δευτεροβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, τῆς Ἐπιτροπῆς μελέτης τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου καὶ τῆς ἐξ Ἀρχιερέων Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ὁρίων τῶν Ἱ. Μητροπόλεων.

Ἐπεσκέφη: Τῆς 8ης Νοεμβρίου τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Θήρας κ. Γαβριήλ, εὐχηθεὶς αὐτῷ ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ αὐτοῦ ἑορτῇ.

Ἐδέχθη εἰς συνεργασίαν: Τῆς 8ης Νοεμβρίου τὸν Διευθυντὴν τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τὸν Ἡγούμενον τῆς Ἱ. Μονῆς Πεντέλης Παν. Ἀρχιμανδρίτην κ. Γεώργιον Προκόπη.

— Τῆς 11ης Νοεμβρίου τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Φλωρίνης κ. Βασίλειον, τὸν Διευθυντὴν τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» κ. Θεοδόσιον Σπεράντσαν καὶ τὸν κ. Ζαφείριον Κέπετζην, καθὼς καὶ τὸν Ἀρχιτέκτονα κ. Καραντινόν.

Ἐδέχθη: Τῆς 1ης Νοεμβρίου τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανόν, τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στέφανον, τοὺς Ἱεροκήρυκας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου, τοὺς Ἱεροκήρυκας τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Πανος, Ἀρχιμανδρίτας κ. κ. Χρ. Παπουτσόπουλον καὶ Γ. Δημόπουλον καὶ ἄλλους.

— Τῆς 4ῆς τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Προφήτου Δανιὴλ Βοτανικοῦ καὶ τοὺς κ.κ. Ἀγαπητίδην καὶ Βασιλόπουλον, τοῦ Συμβουλίου προλήψεως ἀτυχημάτων.

— Τῆς 5ῆς Νοεμβρίου τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Δράμας κ. Φίλιππον, Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονύσιον, Ναυπακτίας κ. Δαμασκηνὸν καὶ Θήρας κ. Γαβριήλ. Ὡσαύτως ἐδέχθη τὸν κ. Χ. Σολομωνίδην.

— Τῆς 6ῆς τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τὸν κ. Σόλεμαν, τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν.

— Τῆς 8ῆς Νοεμβρίου τὸν καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Βασ. Ἰωαννίδην μετὰ Ἀμερικανοῦ Πάστορος, τὸν Προϊστάμενον τῆς Διευθύνσεως Ἐκκλησιῶν τοῦ Ἰπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Θ. Μπαῖζον καὶ τὸν καθηγητὴν κ. Χρυσικόων.

— Τῆς 11ῆς τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τὸν ἐν Ἀθήναις Ἀρμένιον Ἐπίσκοπον, τὸν Διευθυντὴν τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου κ. Μ. Χατζηδάκη, τὸν Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ευγγρόπουλον, τὴν λογοτέχνην κ. Τάσσαν Ἀθανασιάδην, τὸν Albert van den Heuvel, Γραμματέα τοῦ Τμήματος Νεότητος τοῦ Παγκ. Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, καθὼς καὶ διαφόρους ἐπιτροπὰς.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ἡ Ἀγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρα ἠσχολήθη προσφάτως περὶ τὰ ἐν Ἀγίῳ Ὁρει φυλασσόμενα χειρόγραφα τῆς Ἱ. Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Βλατάδων περὶ τὸ ζήτημα τῆς ἰδρύσεως ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Βλατάδων Θεσσαλονικῆς Κέντρου Πατερικῶν Σπουδῶν περὶ τὸ ζήτημα τῆς ἀναεώσεως τῶν θεολογικῶν συζητήσεων μεταξὺ Ὀρθόδοξων καὶ Ἀγγλικανῶν περὶ τὴν ὀργανώσιν τῆς Ὀρθόδοξου Ἑλληνικῆς Κοινότητος Καλλικύτας καὶ περὶ ἄλλα ζητήματα.

— Τὴν Κυριακὴν, 13ην Ὀκτωβρίου 1963, ἑορτὴν τῶν Ἀγίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐγένετο, μετὰ τὸν Ἐσπερινόν, ἡ καθοσίωσις τῶν τελειοφοίτων εἰς κήρυκας τοῦ Θ. Λόγου, συμπροσευχομένης τῆς Α.Θ. Παναγιότητος Ὁ Σεβ. Ἁγίου Σχολάρχης, προσφωνῶν τοὺς ἀποστελλομένους εἰς τὴν «δημοσίαν ἐξαγγελίαν τῶν ὑπερβατικῶν ἀληθειῶν», τελειοφοίτους τῆς Σχολῆς, ἀπηύθυνεν αὐτοῖς καταλλήλους ὑποθήκας καὶ συμβουλὰς, ἐξάρας ἅμα τὴν σημασίαν τοῦ συγχρονισμένου κρητύγματος.

— Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας ἀπένευμεν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα Χαλὲ Σελασσιὲ καὶ τὸν Πατριάρχην τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας Βασίλειον τὸν Χρυσὸν σταυρὸν τῆς χιλιετηρίδος τοῦ Ἀγίου Ὁρους. Τὸν σταυρὸν τοῦτον ἐπέδωκεν εἰς αὐτοὺς ἐκ μέρους τῆς Α.Θ. Παναγιότητος Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀζώμης κ. Νικόλαος, ὅστις ὡσαύτως ἐτιμήθη διὰ τοῦ αὐτοῦ χρυσοῦ σταυροῦ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Ὁ καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τοῦ Λένινγκραντ κ. Μ. Ντομπρύν δημοσιεῖ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 7 τεῦχος τοῦ 1963 τοῦ ἐπισήμου ὄργανου τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «Πεντήκοντα ἔτη ἀρχιερατικῆς διακονίας τοῦ Ἀγιοτάτου Πατριάρχου Ἀλεξίου», εἰς τὸ ὅποιον γράφει διὰ τὰς σχέσεις μετὰ τὸ Βατικανὸν τὰ ἐξῆς:

«Τὴν Πατριαρχίαν τοῦ Ἀγιοτάτου Πατριάρχου Ἀλεξίου χαρακτηρίζει ἐν ἀκόμῃ σπουδαῖον γεγονός, ἡ ἐναρξὶς ἐπαφῶν μετὰ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι ἐξεδηλώθησαν διὰ τῆς ἀποστολῆς παρατηρητῶν τῆς Ρωσικῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν Β' Σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ.

Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία πάντοτε ἠθάρνετο λύπη διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν διείρησιν. Αἱ Ὀρθόδοξοι Αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι, μὴ τελοῦσαι εἰς κανονικὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ χίλια καὶ πλέον ἔτη, οὐδέποτε ἔπαυσαν νὰ ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν ζωὴν τῶν χριστιανῶν τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ Ρωσικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, παρὰ τὴν ἀπουσίαν

κοινωνίας μετά της Ρωμαϊκής Ἐκκλησίας, ἀνεγνώριζε τὴν ἰσχὺν τῶν μυστηρίων τῆς καὶ τὸ ἀδιάκοπον τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς καὶ τὴν παρουσίαν ἐν τῇ Ρωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς θείας Χάριτος, ἡ ὁποία ἐφανεροῦτο διὰ πολλῶν παραδειγμάτων ἀγιότητος καὶ εὐσεβείας τῶν πιστῶν τέκνων τῆς. Δι' ἡμᾶς εἶναι πάντοτε ἀλησιμόνητοι οἱ λόγοι τοῦ Μητροπολίτου Μόσχας Φιλαρέτου (Ντρόζδωφ): «Εὐσεβεῖς ἄνδρες ὑπῆρχον καὶ θὰ ὑπάρχουν τόσον εἰς τὴν Ἑλληνορθόδοξον Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, ὅσον καὶ εἰς τὴν Ρωμαιοκαθολικὴν».

Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, ὁ ἀείμνητος Πάπας Ἰωάννης ΚΓ' ἀφῆρσε σειρὰν λόγων τοῦ εἰς τὰ ἐπίκαιρα προβλήματα τῆς συγχρόνου ζωῆς, τόσον ἐκκλησιαστικά ὅσον καὶ πολιτικά, δέξας ἐν αὐτοῖς νηφάλιον κατανόησιν τῶν ἐπικαίρων καθηκόντων τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐξάφαινον αἰσιοδοξίαν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐποχὴν εἰς τὴν ὁποίαν ζῶμεν.

Ὁμιλῶν περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν χριστιανῶν ὡς περὶ «πολομόχθου καθήκοντος», ὁ Πάπας Ἰωάννης ΚΓ' ἐθεώρει ὅτι πρὸς ἐπίτευξιν τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος πρέπει νὰ «ἀρθεῖν τὰ ἐμπόδια, τὰ ὁποῖα ὑψώσεν ἡ ἀνθρωπίνη αὐθαιρέσις».

Ἐπὶ τῆς γῆς ἡ Ἐκκλησία καλεῖται νὰ εἶναι Μήτηρ ὄλων τῶν τεθλιμμένων, τῶν πασχόντων καὶ τῶν δυστυχισμένων, ἀπλοῦσα τὸ ἄποφρόνισμα τῆς πρὸς προστασίαν καὶ βοήθειαν ὄλων τῶν ἀνθρώπων, νὰ γίνῃ ἡ Ἐκκλησία κομίζουσα τὴν εἰρήνην εἰς ὅλους τοὺς ποθοῦντας τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν ἡσυχίαν. Αὐτὰ ἔλεγεν ὁ Προκαθήμενος τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας καὶ αὐτοὶ οἱ λόγοι του εὐρισκόν ζωηρὰν ἀπήχησιν ὅχι μόνον εἰς τὸν χριστιανικὸν κόσμον, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν μὴ χριστιανικῶν ὁμοφυῶν καὶ ἔτι μεταξὺ τῶν ἀθρήσκων κύκλων.

Ἄν κρίνῃ κανεὶς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τοιούτων δηλώσεων τοῦ Πάπα Ἰωάννου ΚΓ', ὁ χριστιανικὸς κόσμος δύναται νὰ ὑπολογίξῃ, ὅτι ἡ ὑπ' αὐτοῦ συγκληθεῖσα Β' Σύνοδος τοῦ Βατικανοῦ θὰ εἴπῃ νέον λόγον, ὁ ὁποῖος θὰ συμβάλῃ εἰς τὸν κατευασμὸν τῆς τεταραγμένης ἀνθρωπότητος, τῆς ἀνησυχούσης ἐκ τῆς διαίρεσεως τοῦ συγχρόνου κόσμου καὶ τῶν συνεχῶν ἀπειλῶν μὲ καταστρεπτικὸν πυρηνικὸν πόλεμον.

Διὰ τοῦτο ἡ Ρωσικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, τῆς ὁποίας ὅλη ἡ δημοσία δρᾷσις ἀποβλέπει εἰς τὴν προστασίαν τῆς συγχρόνου ἀνθρωπότητος ἀπὸ τὴν ἀπειλὴν νέου πολέμου, εἶδε μὲ ἱκανοποίησιν τὰς δηλώσεις τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἀποδεχθῇ τὴν πρόσκλησιν τῆς ἡγεσίας τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ὅπως ἀποστείλῃ παρατηρητὰς τῆς εἰς τὴν Β' Σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ.

Μέχρι τοῦδε ἔλαβε χώραν μόνον ἡ πρώτη φάσις τῆς Συνόδου καὶ εἶναι πρόωρον νὰ γίνῃ λόγος περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς. Ἀλλὰ δεόν νὰ λεχθῇ ὅτι οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἔγιναν δεκτοὶ εἰς τὴν Σύνοδον μὲ μεγάλην ἐγκαρδιότητα καὶ ἐκτίμησιν. Διὰ τῆς παρουσίας τῆς εἰς τὴν Σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ ἡ Ρωσικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία προσέφερεν ἀκόμη μίαν σπουδαίαν συμβολὴν εἰς τὸ οἰκουμένικόν ἔργον τῶν Χριστιανῶν.

Ἐπὶ τὸν τίτλον «Ὁ Πάπας Ἰωάννης ΚΓ'» τὸ ὑπ' ἀρ. 7 τεῦχος τοῦ 1963 τοῦ ἐπίσημου ὄργανου τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας δημοσιεύει ἀρθρον-νεκρολογία τοῦ καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τοῦ Λένινγκραντ κ. Ν. Ζαμπολότσκι, ὁ ὁποῖος γράφει, σκιαγραφῶν τὴν προσωπικότητα τοῦ μεταστάντος Πάπα Ἰωάννου ΚΓ', ὅτι δικαίως ἀπεκλήθη «Πάπας τῆς εἰρήνης», διότι κύριον χαρακτηριστικόν του ἦτο ἡ βαθύτητα χριστιανικῆ καὶ ρεαλιστικῆ ἀντιμετώπισις τῶν σπουδαιότερων προβλημάτων τῆς συγχρόνου ἀνθρωπότητος καὶ ὁ συνεχῆς ἀγὼν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. Ἐν συνεχείᾳ ἐξάφεται ἡ αἰσιοδοξία τοῦ Πάπα Ἰωάννου ΚΓ' καὶ ἡ πρωτοβουλία του διὰ τὴν ἀνακαινίσιν τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ Ρωσικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, συνεχίζει ὁ καθηγητὴς Ζαμπολότσκι, παρηκολούθησε μὲ ἀξιόλογον εὐμενὴ διάθεσιν τὸ ἔργον τοῦ τέως Ποντίφικος τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐλύπησε βαθύτατα ἡ εἰδησις περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Πάπα Ἰωάννου ΚΓ'. Τὰ μέλη τῆς Ρωσικῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας εἶδον ὅτι τὰ ἔτη τῆς διακονίας τοῦ ἀειμνήστου Πρωτοεράρχου ἦσαν πλήρη φροντίδων διὰ τὴν πολυτιμότεραν ὑπόθεσιν τῆς ἀνθρωπότητος, τὴν εἰρήνην ὄλου τοῦ κόσμου. Εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ὀρθοδόξων πιστῶν ὁ Πάπας Ἰωάννης ΚΓ' ὑπῆρξε

συνεπὴς καὶ ἀκούρατος ἀγωνιστὴς ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, ἐφαρμόσας εἰς τὴν πράξιν τὴν ἐντολήν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ περὶ εἰρηνοποιῶ δράσεως (Μθ. 5,9) εἰς τὴν ζωὴν τοῦ συγχρόνου κόσμου. Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν του ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἐξυτηρητικῆς τῆς εἰρήνης, τῆς εὐλογίας τῆς προόδου, τῆς κατοχυρώσεως τῆς ἀξιοπρεπείας τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος. Κατὰ τὴν γνώμην μας, ἡ ὁδὸς αὕτη θὰ διευκολύνῃ τὴν ὑπὸ τοῦ διηρημένου χριστιανισμοῦ ἐπίτευξιν τῆς ζητουμένης ἐνότητος.

Ἡ Ρωσικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εἰς τὰς οἰκουμένικὰς προοπτικὰς τῆς δὲν ἔχει ὑπ' ὄψιν νὰ προβῇ εἰς οἰκονομικὰς μερικὴν παρέκκλισιν ἀπὸ τὴν πολυτιμὸν τῆς δογματικῆν καὶ ἠθικὴν κληρονομίαν, τὴν ὁποίαν παρέλαβε ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν, ἀδιάρητον Ἐκκλησίαν. Οἱ θετικοὶ λόγοι τῶν ὀρθοδόξων πιστῶν περὶ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχηγοῦ τῆς ὀφείλονται εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Πάπας Ἰωάννης ΚΓ' ἠκολούθησε τὴν ὀρθὴν ὁδὸν τῆς γνησίας χριστιανικῆς καὶ ρεαλιστικῆς στάσεως ἐναντι τῆς εἰρήνης καὶ τῆς προόδου τῆς ἀνθρωπότητος, πράγμα τὸ ὁποῖον συμπίπτει μὲ τὴν ἀμετάβλητον γραμμὴν τῆς Ρωσικῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς παγίσεως ἐπὶ τῆς γῆς τῆς εἰρήνης, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς προόδου. Εἰς τὸ σημεῖον δὲ οὗτο ἀκριβῶς εὐρέθη ἡ ὁδὸς τῆς οἰκουμένικῆς προσεγγίσεως μεταξὺ τῆς Ρωσικῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἐγκρατεῖται εἰς τὴν κοινὴν δι' αὐτὰς ἐκπλήρωσιν τῆς περὶ ἀγάπης ἐντολῆς τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ὁδὸς αὕτη δύναται νὰ ὀδηγήσῃ καὶ εἰς τὸν δογματικὸν διάλογον, μετὰ ταῦτα δὲ πρὸς τὴν «ποθητὴν ἐνότηταν», περὶ τῆς ὁποίας πλειστάκις ὠμίλησε μὲ αἰσιοδοξίαν ὁ Πατριάρχης Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας Ἀλέξιος. Διὰ τοῦτο ἡ Ρωσικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία θὰ διατηρήσῃ ἐν εὐγνωμονικῇ μνήμῃ τὸν ἀείμνηστον Ἀρχηγὸν τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας Πάπαν Ἰωάννην ΚΓ', ὁ ὁποῖος μὲ τὰς σοφὰς καὶ ἀνθρωπιστικὰς πράξεις του ἐδημιούργησεν ἀτμόσφαιραν ἀλληλοκατανόησεως μεταξὺ τῆς Ρωσικῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἐν τῇ Β' ρωμαιοκαθολικῇ συνόδῳ τοῦ Βατικανοῦ ὁ Πατριάρχης τῶν Οὐνιτῶν Μελχίτιαν Μάξιμος Δ' ἠρνήθη νὰ ὀμιλήσῃ λατινιστί. Ἐπὶ πλεόν οὗτος, ὅταν ὠμίλησεν, εἶπε μεταξὺ ἄλλων τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικά: «Πλανᾶται, ὅστις ἀποφαίνεται, ὅτι ὁ πάπας εἶναι ἡ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, διότι ἡ Ἐκκλησία δὲν ἔχει εἰμὴ μίαν καὶ μόνην κεφαλὴν, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ὁ πάπας εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἀποστολικοῦ συλλόγου, τὸ δὲ καθολικὸν πρωτεῖον τοῦ Πέτρου οὐδαμῶς καταστρέφει τὴν καθολικὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐπισκοπικοῦ σώματος. Προσοχὴ! Ὁ μετὰ τῶν ἀνατολικῶν διάλογος θὰ εἶναι ἀνεφικτός, ἂν τὸ πρωτεῖον τοῦτο προβληθῇ κατὰ τρόπον ἐλαττωματικόν».

Ἐπὶ πλεόν ὁ μελχίτης πατριάρχης ἐτόνισεν, ὅτι εἶναι προφανές, ὅτι «τὸ θεμέλιον τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὁ Πέτρος, ἀλλὰ καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι». Ἐπίσης ἐτόνισεν, ὅτι «ἡ ἐξουσία τοῦ Πάπα δὲν καταργεῖ τὴν συλλογικὴν ἐξουσίαν τῶν ἐπισκόπων, οὕτε τὴν ἐξουσίαν ἣν ἔχει ὁ ἐπίσκοπος ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ του». Πρὸς τοῦτους «δὲν πρέπει νὰ προβάλλεται ἡ περὶ τοῦ πρωτείου διδασκαλία κατὰ τρόπον καθιστᾶντὰ ἀνεφικτόν τὴν ἐξήγησιν τῆς ὑποστάσεως τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας ἡ μυστηριακὴ, λειτουργικὴ καὶ θεολογικὴ ζωὴ δὲν ἐγνώρισε τὴν παρέμβασιν τοῦ ρωμαίου ποντίφικος εἰ μὴ κατὰ τρόπον ὅπως ἐξάφαινον καὶ ἀσυνήθη». Ὡσαύτως «ὁ διορισμὸς καὶ ἡ κανονικὴ ἀνάρρησις τῶν ἐπισκόπων δὲν ἔχουν ἀναθεθῆναι θεῖα δικαίω μόνον εἰς τὸν Πάπα. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ μεταβλάωμεν εἰς νόμον, πολλῶ δὲ ἤττον εἰς διδασκαλίαν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι εἰ μὴ τυχὸν ἱστορικὸν γεγονός τῆς χριστιανικῆς Δύσεως».

Τὸ συζητούμενον ἐν τῇ Β' Ρωμαιοκαθολικῇ Συνόδῳ τοῦ Βατικανοῦ σχέδιον περὶ τῆς λειτουργικῆς ζωῆς προβλέπει μετὰξὺ ἄλλων τὰ ἐξῆς: «Ἐπιτροπὴ ἐξ ἐπισκόπων καὶ εἰδημόνων θὰ ἀναθεωρήσῃ τὰ τῆς θείας λειτουργίας συμφωνίους πρὸς τὰς ἀκολουθίας ἀρχαίας· τὸ μὲν νὰ ἀποποιηθῶν τὰ τυπικὰ διὰ τῆς καταργήσεως τῶν διπλασιασμῶν καὶ ἄλλων περιττῶν προσθηκῶν, αἵτινες εἰσῆχθησαν προϊόντος το χρόνου, τὸ δὲ νὰ ἀποκα-

τασταθούν ὅσα οὐσιώδη ἔχουν περιέλθει εἰς ἀχρησίαν καὶ νὰ ἀποδοθῆ εἰς τὰς παρερμηθεύσας καὶ ὑποτιμηθεύσας χειρονομίας ἢ ἄλλας κινήσεις ἢ ὀρθή σημασία τῶν». Ἐπίσης «οἱ πατέρες ἐπιμένουν ἐπὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἱεροῦ κηρύγματος, διότι κατ' αὐτοὺς ἀποτελεῖ μέρος τῆς θείας μυσταγωγίας, ὅθεν ὀφείλει νὰ μὴ καταναλισκεται εἰς περιττολογίας, ἀλλὰ νὰ στρέφεται περὶ τὴν σαφῆ ἐρμηνείαν τῶν βιβλικῶν ἢ λειτουργικῶν κειμένων καὶ νὰ μὴ παραλείπεται ἄνευ σπουδαιότητος λόγου». Ὡσαύτως κατὰ τὸ αὐτὸ περὶ λειτουργικῆς σχεδίου «ἐπιτρέπεται ἢ ἐν τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ χρῆσις τῆς τοπικῆς γλώσσης κατόπιν ἀδείας τοῦ οἴκειου ἐπισκόπου ὡς πρὸς τὰ μέρη τὰ ἀναγινωσκόμενα ἢ ψαλλόμενα ὑπὸ τῶν πιστῶν καὶ τὰ πρὸς αὐτοὺς ἀποτειρόμενα, ἥτοι τὸν Ἅπὸστολον, τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τινὰς φράσεις, ὡς «ὁ Κύριος μεθ' ἡμῶν», «Δέσθε, ἀδελφοί» κ.τ.τ. Ἐὰν ὅμως οἱ ἐπίσκοποι κρίνουν, ὅτι ἕνεκα εἰδικῶν συνθηκῶν ἐπιβάλλεται, ὅπως καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς λειτουργίας, πλὴν τῶν ἀναφερθέντων, γίνῃ χρῆσις τῆς γλώσσης τοῦ τόπου, ὀφείλου νὰ ἀναφερθῶν εἰς τὴν Ἁγίαν Ἐδραν, ἵνα περὶ τούτου ἀποφασίσῃ αὐτῇ, σταθμιζούσα τοὺς προβαλλομένους λόγους. Σημειωτέον, ὅτι τὸ σχέδιον δὲν περιορίζει ποσῶς τὴν χρῆσιν τῆς τοπικῆς γλώσσης, οὐδὲ εἰς λόγον τῆς Ἀναφορᾶς, καθ' ὅσον μάλιστα συμφώνως πρὸς τὰ ἀνατολικά τυπικά ὀλόκληρος ἡ λειτουργία τελεῖται κατὰ τὴν γλώσσαν τοῦ τόπου». Ἐπειτα, κατὰ τὸ λειτουργικὸν σχέδιον, «οἱ πιστοὶ θὰ δύνανται νὰ λαμβάνουν τὴν ἄγλαν κοινωνίαν ὑπὸ τὰ δύο εἶδη εἰς ὠρισμέναις μόνον περιπτώσεσι, τὰς ὁποίας θὰ καθορίσῃ ἡ Ἁγία Ἐδρα, ἰδίᾳ δὲ κατὰ τὴν λειτουργίαν, ἐν ἣ τελεῖται χειροτονία, μοναστικὴ ὁμολογία ἢ βάπτισις. Ἡ ἀπόφασις αὐτῇ θεωρεῖται παράγουσα τὰς οἰκουμενικὰς ἐπιχειρήσεις, διότι καὶ οἱ Ὀρθόδοξοι καὶ οἱ Διαμαρτυρούμενοι κατακρίνουν τὴν Δυτικὴν Ἐκκλησίαν ὡς παραβαίνουσαν τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου «πίστε ἐξ αὐτοῦ πάντες».

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ ἐν York τῆς Ἀγγλίας ἐκκλησιαστικὴ σύναξις ἀπεφάσισε τὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰσαγωγὴν τοῦ διὰ τὰς γυναῖκας προωρισμένου λειτουργήματος τοῦ «λαϊκοῦ ἀναγνώστου». Παρόμοιον τὴ ἀπεφασίσθη καὶ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν συγκέντρωσιν τοῦ Canterbury μετὰ ζωντανήν συζήτησιν.

Ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ συγκεντρώσει εἰς York ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Manchester ἀνέπτυξε τοὺς θεολογικοὺς καὶ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους ἐπιβάλλεται ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ γυναικείου αὐτοῦ λειτουργήματος, ὅπερ δὲν ἐπιτρέπεται μὲν εἰς τὰς γυναῖκας νὰ ἱεουργοῦν τὰ μυστήρια, ἀλλ' ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὰς νὰ τελοῦν ἐκκλησιαστικὰς ἀκολουθίας, νὰ ἀναγινώσκουν περιοπὰς ἐκ τῆς Λειτουργίας καὶ τῆς Βίβλου, νὰ κηρύττουν, νὰ διδάσκουν τὴν κατήχησιν, νὰ διδάσκουν εἰς τὰ «Κυριακὰ Σχολεῖα», νὰ ἐπισκέπτονται ποιμαντικῶς τοὺς ἀσθενεῖς κ.τ.τ.

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

Καθ' ἃ γράφει τὸ γερμανικὸν περιοδικὸν «Die innere Mission», ἀνέλαβεν ἐν Stuttgart τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ὁ νέος πρόεδρος τῆς Ἐσωτερικῆς Ἱεραποστολῆς καὶ τοῦ ἔργου βοηθείας (Innere Mission und Hilfswerk) τῆς «Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας ἐν Γερμανίᾳ» Dr. Theol. Theodor Schöber.

Οὗτος ἐγένετο ἱερεὺς τὸ ἔτος 1954, τὸ δὲ 1955 Rektor τοῦ ἰδρύματος διακονιστῶν (Diakonissenanstalt) ἐν Neuen-dettelsau, διαδεχθεὶς τὸν διακεκριμένον Hermann Dietz-felbinger, ὅστις διὰ τὰς ἐξαιρέτους ἰκανότητάς του ἐξελέγη ἐπίσκοπος. Ὁ Dr. Schöber διεκρίθη διὰ τὰ διοικητικὰ προσόντα του καὶ διὰ τὴν θαυμασίαν ἰκανότητα αὐτοῦ εἰς τὴν θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ζητημάτων τῆς ἐσωτερικῆς Ἱεραποστολῆς καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διακονίας. Δι' αὐτὸ ἡ «διακονικὴ σύνοδος» τῆς «Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γερμανίας» ὁμοφώνως ἐξέλεξε αὐτὸν ὡς Πρόεδρον τοῦ ζωτικωτέρου ὀργανισμοῦ τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γερμανίας, δηλ. τῆς Ἐσωτερικῆς Ἱεραποστολῆς καὶ τοῦ ἔργου βοηθείας.

Ἡ τελετὴ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀναλήψεως τῶν νέων του καθηκόντων ἐγένετο τὴν 9ην Ὀκτωβρίου.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Κατὰ τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον ἐξαμελὴς ἀντιπροσωπεῖα τῆς «Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας ἐν Γερμανίᾳ» μετέβη εἰς Μόσχαν πρὸς διεξαγωγὴν θεολογικῶν συνομιλιῶν μετ' ἐκπροσώπων τῆς Ὀρθοδόξου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ συζήτησις ὀργανώθη κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Πατριάρχου Μόσχας καὶ περιεστράφη περὶ τὸ ζήτημα τῆς ἀνεργείας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν τῇ λατρείᾳ καὶ ἐν τοῖς μυστηρίοις. Οὕτω συνεχίσθη μία ὀρθοδόξο-εὐαγγελικὴ συζήτησις, ἥτις εἶχε γίνῃ τῷ 1959 ἐν Arnolds-haia ὑπὸ Γερμανῶν προτεσταντῶν μετὰ τεσσάρων Ρώσων θεολόγων ἐπὶ τοῦ θέματος «Παράδοσις καὶ δικαιοσύνη ἐκ πίστεως».

—Κατὰ τὸν παρελθόντα ὡσαύτως μῆνα μετέβη εἰς Μόσχαν μία ἐξαμελὴς ἀντιπροσωπεῖα τῆς ἀμερικανικῆς (ἐκκλησίας τῶν ἀδελφῶν) πρὸς ἀνταπόδοσιν ἐπισκέψεως γενομένης πρὸς αὐτὴν κατὰ τὸν παρελθόντα Αὐγούστου ὑπὸ ἀντιπροσωπεῖας τῆς Ὀρθοδόξου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Τὸ ψηφισθὲν προσφάτως ἐν Ἀλγερίᾳ σύνταγμα διακηρύττει, ὅτι ἡ χώρα αὕτη ὡς μέλος τοῦ ἀραβικοῦ κόσμου ἀναγνωρίζει τὸν Ἰσλαμισμὸν ὡς ἐπίσημον θρησκείαν τοῦ κράτους, ἐξασφαλίζει ὅμως τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἄλλων θρησκευτικῶν πεποιθήσεων, καὶ προβλέπει, ὅτι ἡ Ἀλγερία θὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν παγκόσμιον διακίρησιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ σύνταγμα καθορίζει, ἐπίσης, ὅπως ὁ πρόεδρος τῆς δημοκρατίας ἀναλαμβάνων τὰ χρέη του ὀρκίζεται «ἐνώπιον τοῦ παντοδυνάμου Ἀλάχ».

—Ἀντιχριστιανικαὶ διαδηλώσεις συνέβησαν κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα εἰς τὰς τρεῖς μεγαλύτερας πόλεις τοῦ Ἰσραήλ, Ἱερουσαλὴμ, Τελ Ἀβιβ καὶ Χαίφαν. Φοιτητὰι διαδηλοῦνται ἐξώρμησαν κατὰ τῶν χριστιανικῶν σχολείων.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Γεωργίου Στεφ. Γρατσέα, «Ἡ περὶ πτωχείας διδασκαλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς». Ἀθήναι 1962. Ἐναῖσιμος ἐπὶ διδακτορικῇ διατριβῇ, ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Τὸ θέμα, τὸ ὁποῖον διαπραγματεύεται ὁ συγγραφεὺς, ἦτο παρθένον ἀπὸ τὴν ἀποψιν τῆς ἐν τῇ ὀλότητι του ἐξετάσεως ἕως σήμερον, παρὰ τὴν σπουδαιότητα, ἣν ἐνέχει. Τὸ πρόβλημα τῆς πτωχείας, ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς χριστιανικῆς Θεολογίας ἐξεταζόμενον, εἶναι καὶ καθ' ἑαυτὸ ἄκρως ἐνδιαφέρον, ἰδίως ὅμως καὶ κατ' ἐξοχὴν κατὰ τὰς ἡμέρας μας, ὅποτε τὰ κοινωνικοοικονομικὰ θέματα συγκεντρώνουν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ μέσου ἀναγνώστου. Εὐστόχως, λοιπόν, ὁ συγγραφεὺς, μὲ σκοπὸν νὰ ἀνταποκριθῇ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτὸ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, ἐπέλεξε τὸ περὶ πτωχείας μέγα καὶ διὰ τὴν Γραφὴν θέμα καὶ προσεπάθησε νὰ δεῖξῃ, κατὰ τρόπον αὐστηρῶς ἐπιστημονικόν, ἀλλὰ παραλήλως καὶ ἐποικοδομητικῶς διὰ τὸν σύγχρονον μέσον ἀναγνώστην, τί διδάσκει ἡ Ἁγία Γραφή ἐν προκειμένῳ.

Τὸ βιβλίον διαρεῖται εἰς δύο μέρη. Καὶ εἰς μὲν τὸ πρῶτον ἀναλύεται καὶ τυγχάνει ἐμπεριστατωμένης ἐμβαθύνσεως ἡ περὶ πτωχείας διδασκαλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (σ. 23-77). Εἰς δὲ τὸ δεῦτερον (σ. 81-148) ἐκτίθεται μὲ ἀνάλογον ἀναλυτικὴν ἐμβαθύνσιν ἡ σχετικὴ διδασκαλία τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Τὸ ἔργον ἀνήκει κατὰ βάσιν εἰς τὸν μῆτα παρ' ἡμῖν εἰσέτι ἀναπτυσθέντα κλάδον τῆς Βιβλικῆς Θεολογίας, ἔχει ὅμως σπουδαίαν τὴν ἀναφορὰν πρὸς τὴν πατερικὴν γραμματείαν, ὕλικόν τῆς ὁποίας εἶναι ἡ καρδιά τῆς ὀρθοδόξου Βιβλικῆς Θεολογίας, πρὸς τὴν σύγχρονον χριστιανικὴν καὶ θύραθεν κοινωνιολογικὴν, ἠθικὴν κ.λ.π. ἐρευναν, ἀνταποκρινόμενον οὕτως εἰς τὸν οὐσιώδη σκοπὸν του, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ κοινωνιολο-

γική μαρτυρία τῆς χριστιανικῆς πίστεως εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον.

Τοῦ σκοποῦ τοῦ ἐπιτυγχάνει ἀναμφιβόλως ὁ συγγραφεὺς διὰ τῆς πλήρους ἐξετάσεως τοῦ θέματος καὶ διὰ τῆς καιρίας καὶ λιτῆς ἀποδόσεως τῶν συγκομιζομένων ἐκ τῆς ἐξετάσεως ταύτης στοιχείων καὶ συμπερασμάτων, τὰ ὁποῖα μὲ ἀπλότητα καὶ χυμώδη πνευματικῶς λόγον διατυποῖ, εὐχαρίστως καὶ ἀνέτως παρακολουθοῦμενος ὑπὸ τοῦ ἀναγνώστου.

ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ. Κοινωνελῆς Ὄργανισμός τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς, Ἔκθεσις περὶ τοῦ ἔργου ἐν Ἑλλάδι. 1962. Σελ. 20.

ΠΑΝ. Ν. ΤΡΕΜΠΕΛΑ, Νῶε. Λαϊκὸν κήρυγμα ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Γραφήν. Ἔκδοσις Δευτέρα. Ἀδελφότης Θεολόγων «Ὁ Σωτήρ». Ἀθήναι 1963. Σελ. 184.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ, Κáιν καὶ Ἄβελ. Λαϊκὸν κήρυγμα ἀπὸ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην. Ἔκδοσις Τετάρτη. Ἀδελφότης Θεολόγων «Ὁ Σωτήρ». Ἀθήναι 1963. Σελ. 80.

ΑΡΧΙΜ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ, Ἱεροκῆρυκος Ἱερῶς Ἀρχιεπισκοπῆς. Ἡ οἰκογένεια κατὰ τὸν Ἱερὸν Χρυσόστομον. Ἀδελφότης Θεολόγων «Ὁ Σωτήρ». Ἀθήναι 1963. Σελ. 188.

ΕΚΔΟΣΙΣ «ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ». ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ, Ἀγιορείτου, Ἠσυχαστικὸς Μοναχισμὸς, ἦτοι ἐντῦφημα τῶν Ἱερῶν ἠσυχαστῶν, ταμείον πνευματικῶν ἀρετῶν καὶ διδασχὰι περὶ ἠσυχίας καὶ νήψεως, προσοχῆς καὶ προσευχῆς νοεράς, καθαρᾶς καὶ καρδιακῆς. 1963. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης» Ἰῶν Σωτ. Σχοινᾶ. Ἐν Βόλω. Σελ. 64.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μηθύμνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46 καὶ 47 τοῦ Α. Νόμου 2200/1940 (περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ ἐφημεριῶν) καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα ὅπως καταλάβωσι τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημεριῶν τῶν Ἱερῶν Ναῶν: 1) Ἀγίας Τριάδος Κλειοῦς, 2) Ἀγίου Γεωργίου Κάπης, 3) Ἀγίου Γεωργίου Ἀργένου, 4) Ἀγίας Κυριακῆς Πετρίου καὶ 5) Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου Ρεῦματος, ὅπως ὑποβάλωσιν ἡμῖν, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων πιστοποιητικῶν.

Ἐν Καλλονῇ τῇ 2 Νοεμβρίου 1963

† Ὁ Μηθύμνης ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις

Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἀρθρον 46 τοῦ Ἀν. Νόμου 2200/40 (περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ ἐφημεριῶν) προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν χηρεύουσαν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Κουτσούρου ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα μας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 48 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα τῶν προσόντων αὐτῶν προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν ὡς ἄνω ἐνορίαν.

Ἐν Καρδίτῃ τῇ 7η Νοεμβρίου 1963

† Ὁ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων ΚΥΡΙΛΛΟΣ

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† Ὁ Φλωρίνης, Ἀλμωπίας καὶ Ἑορδαίας ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

† Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ναῶν Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν: Δρχ. 50, 75, 100 ἐτησίως.
Λοιπῶν Ναῶν Ἐπικρατείας: 30 ἐτησίως.
Ἐξωτερικοῦ: δολλάρια 3.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδοσίου Σπεράντσα, «Νέα ἐποχή».

Τὰ Ὀνομαστήρια τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσοστόμου.

Ἰωάννου Καμίρη, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἡ πρώτη ἀπόπειρα ἐπικοινωνίας μετὰ τὸ Κωνσταντινούπολεως καὶ Βιττειμβέργης.

Πρωτοσ. Χρυσοστόμου Γιαλούρη, Πρὸς τοὺς Κατηχητάς. Πρόβλημα δέξυτατον.

Πρεσβυτέρου Δr. Ἀ. Ἀλεβιζοπούλου, Τὸ Β' Συνέδριον περὶ μεταναστεῦσεως τοῦ Π.Σ.Ε.

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.

Βασ. Μουστάκη, Βιβλιοκρισία.

Βιβλιογραφία

Προκηρύξεις.

ΜΟΝΟΤΥΠΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΤΣΙΡΩΝΗ
Μενάνδρου 4—Ἀθήναι—Τηλ. 533.805

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου Γεώργιος Σ. Χρυσάφης
Ἰασωνίδου 22 — Σούρμενα